



ຮ່າງຄູ່ມືການພື້ນພູຫລັງໄພ ນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ



ກັນຍາ 2021

ກອງເລຂາ ຄພບ ຂັ້ນສູງກາງ ສ ປ ປ ລາວ

ອະທິບາຍສັບຫຍໍ້ (Acronyms)

AADMER	ສັນຍາອາຊຽນວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ແລະ ການຕອບໂຕ້ສູກເສີນ
AHA	ສູນປະສານງານອາຊຽນສໍາລັບການໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານມະນຸດສະທໍາ
ASEAN	ສະມາຄົມປະຊາຊາດອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້
BBB	ສ້າງໃຫ້ກັບຄືນມາດີກ່ວາເກົ່າ
CEDMHA	ສູນເພື່ອຄວາມເປັນເລີດດ້ານຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດແລະການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານມະນຸດສະທໍາ
DaLA	ການປະເມີນຄວາມເສຍຫາຍ, ການສູນເສຍ ແລະ ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການ
DRR	ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ (Disaster Risk Reduction)
ECLAC	ກໍາມາທິການດ້ານເສດຖະກິດອາເມລິກາລາຕິນ ແລະ ຄາລິບັງ
GFDRR	ກອງໂລກເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງແລະພື້ນຟູໄພພິບັດ
HFA	ຂອບແຜນງານຮຽວໂກ (Hyogo Framework for Action)
M&E	ການຕິດຕາມແລະປະເມີນຜົນ (Monitoring & Evaluation)
MRC	ຄະນະກຳມະການແມ່ນໍ້າຂອງ (Mekong River Commission)
NDMO	ຫ້ອງການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດແຫ່ງຊາດ (National Disaster Management Office)
NSDRR	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ
PDNA	ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຟື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດ (Post-Disaster Need Assessment)
PFRNA	ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຟື້ນຟູຫຼັງນໍ້າຖ້ວມ
PMU	ໜ່ວຍງານຕິດຕາມໂຄງການ (project monitoring unit)
RaDE	ການຄາດຄະເນຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ການສູນເສຍຫຼັງໄພພິບັດແບບເລັ່ງດ່ວນ
SDGs	ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (Sustainable Development Goals)
SFDRR	ຂອບແຜນງານເຊັນໄດ (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction)
ສປຊ (UN)	ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ (United Nations)
UNDP	ອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອການພັດທະນາ
ຫຄພຊ	ຫ້ອງການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດແຫ່ງຊາດ
ຄຄພ	ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ
ຄພສ	ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຂັ້ນສູນກາງ
ຄພຂ	ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຂັ້ນແຂວງ
ຄພມ	ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຂັ້ນເມືອງ



ພາກທີ I ພາບລວມ (Overview)

1.1 ຄວາມຮູ້ທົ່ວໄປກ່ຽວກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ

ນໍ້າຖ້ວມເປັນໄພພິບັດປະເພດໜຶ່ງທີ່ພົບເຫັນຕະຫຼອດ ແລະ ເກີດຂຶ້ນຫຼາຍທີ່ສຸດເມື່ອຝົນຕົກໜັກ ແລະ ແຫຼ່ງນໍ້າທຳມະຊາດບໍ່ສາມາດຮອງຮັບສ່ວນເກີນຂອງນໍ້າໄດ້ໂດຍສະເພາະແມ່ນບໍລິເວນໂຄ້ງ ຫຼື ຄົດລ້ຽວ. ນໍ້າຖ້ວມທີ່ພົບເຫັນຫຼາຍທີ່ສຸດໃນໂລກ ແລະ ສປປລາວ ມີຢູ່ 2 ປະເພດຄື: (ນໍ້າຖ້ວມຍິ່ງ ແລະ ນໍ້າຖ້ວມຊຸ່ຢາງກະທັນຫັນ):

- (1) ນໍ້າຖ້ວມຍິ່ງ (Surface water floods) ໝາຍເຖິງລະດັບນໍ້າໃນແມ່ນໍ້າຄ່ອຍໆຍິ່ງຂຶ້ນເທື່ອລະໜ້ອຍ ແລະ ຄ່ອຍໆຖ້ວມ. ນໍ້າຖ້ວມປະເພດນີ້ລະດັບນໍ້າມັກເກີດຂຶ້ນໃນພື້ນທີ່ຕ່ຳ ແລະ ຜູ້ຄົນມີເວລາໃນການຍ້າຍໄປຍັງສະຖານທີ່ທີ່ປອດໄພ ແຕ່ມັນອາດສ້າງຄວາມເສຍຫາຍທາງເສດຖະກິດ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນໃນພື້ນທີ່ເກີດເຫດ;
- (2) ນໍ້າຖ້ວມຊຸ່ຢາງກະທັນຫັນ (Flash floods) ໝາຍເຖິງລະດັບນໍ້າທີ່ໄຫຼມາຢ່າງກະທັນຫັນ ແລະ ຮຸນແຮງ ພ້ອມກັບສິ່ງເສດເຫຼືອຕ່າງໆ. ນໍ້າຖ້ວມປະເພດນີ້ເກີດຈາກຝົນທີ່ຕົກແບບກະທັນຫັນ ແລະ ປະລິມານຫຼາຍໃນຊ່ວງເວລາສັ້ນໆ ພາຍໃນບໍລິເວນໄກ້ຄ່ຽງ ຫຼື ເທິງພື້ນທີ່ສູງໄກ້ຄ່ຽງ, ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ນໍ້າເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ ແລະ ໄຫຼຊຸ່ຜ່ານແມ່ນໍ້າ, ຄອງນໍ້າ ຫຼື ເສັ້ນທາງ. ນອກຈາກນີ້, ນໍ້າຖ້ວມປະເພດນີ້ຍັງເກີດຂຶ້ນໄດ້ຈາກການປ່ອຍນໍ້າຢ່າງກະທັນຫັນຂອງເຂື່ອນຕົ້ນນໍ້າ.

ນໍ້າຖ້ວມທັງສອງປະເພດທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້ສາມາດກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມເສຍຫາຍໃນວົງກວ້າງ, ສິ່ງຝົນໃຫ້ສູນເສຍຊີວິດ, ໂອກາດທາງເສດຖະກິດ, ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ຊັບສິນຂອງລັດ, ລວມໝູ່, ປະຊາຊົນ ແລະ ບຸກຄົນ ລວມເຖິງສິ່ງແວດລ້ອມ ເຊັ່ນ: ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ພືດ, ສັດ, ຄຸນນະພາບອາກາດ, ນໍ້າ, ດິນ ແລະ ສະຖານທີ່ມໍລະດົກທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດທະບຽນ. ນອກຈາກນີ້, ນໍ້າຖ້ວມເຫຼົ່ານີ້ຍັງທ່ວງດຶງການພັດທະນາ ແລະ ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງເສດຖະກິດ ທັງລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ລະດັບຊາດອີກດ້ວຍ.

1.2 ຄວາມຮູ້ທົ່ວໄປກ່ຽວກັບໄພແຫ້ງແລ້ງ

ໄພແຫ້ງແລ້ງໂດຍທົ່ວໄປໝາຍເຖິງການບົກແຫ້ງຂອງນໍ້າ ທັງໃນແຫຼ່ງແມ່ນໍ້າ, ຜິວດິນ ແລະ ໃຕ້ດິນ ເນື່ອງຈາກອຸນຫະພູມຮ້ອນ ແລະ ຮ້ອນເອົ້າຜິດປົກກະຕິເປັນເວລາຍາວນານ. ໄພພິບັດນີ້ແບ່ງອອກເປັນ 3 ປະເພດຄື:

- (1) ໄພແຫ້ງແລ້ງດ້ານອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ (meteorological drought) ເຊິ່ງໝາຍເຖິງການລະເຫີຍຂອງນໍ້າຈາກດິນ ແລະ ພືດຫຼາຍກວ່າປະລິມານນໍ້າຝົນຕໍ່ປີ;
- (2) ໄພແຫ້ງແລ້ງທາງອຸທິກວິທະຍາ (hydrological drought) ໝາຍເຖິງການປ່ຽນແປງດ້ານອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ໂດຍມີປະລິມານນໍ້າຝົນສະເລ່ຍໜ້ອຍ, ລະດັບນໍ້າໃຕ້ດິນ ແລະ ແມ່ນໍ້າຢູ່ໃນລະດັບຕ່ຳ;



- (3) ໄພແຫ້ງແລ້ງທາງກະສິກຳໝາຍເຖິງການຂາດເຂີນນ້ຳເພື່ອການຜະລິດກະສິກຳ, ຊຶ່ງມັກເກີດຂຶ້ນໃນຊ່ວງຕົ້ນລະດູຝົນ (ຝົນຂາດຊ່ວງ) ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດກະສິກຳທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍໃນວົງກ້ວາງ (Budha kooncharoen, 2003).

ໄພແຫ້ງແລ້ງມັກເກີດຂຶ້ນເມື່ອປະລິມານນ້ຳຝົນໜ້ອຍກວ່າປົກກະຕິເປັນເວລາຫຼາຍອາທິດຕໍ່ປີ, ກະແສນ້ຳຫຼຸດລົງກວ່າລະດັບນ້ຳໃນອ່າງ ຫຼື ແຫຼ່ງກັກເກັບນ້ຳ. ໄພພິບັດນີ້ເພີ່ມທະວີຄວາມຮຸນແຮງຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ບໍ່ສາມາດຄາດຄະເນໄດ້ ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງສະພາບພູມິອາກາດ, ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນ້ຳ. ໃນບາງປີໄພແຫ້ງແລ້ງແກ່ຍາວຫຼາຍເດືອນ ແລະ ສິ່ງຜົນກະທົບຢ່າງໜັກໜ່ວງຕໍ່ເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ບາງຄັ້ງຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວເກີດຂຶ້ນໃນຊ່ວງເວລາ ແລະ ພື້ນທີ່ໃດໜຶ່ງ ເມື່ອຝົນຕົກລົງມາທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ແຫຼ່ງອາຫານກໍຈະກັບຄືນສູ່ສະພາບປົກກະຕິ. ແຕ່ບາງຄັ້ງຜົນກະທົບຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມອາດຄົງຕົວຢູ່ຍາວນານ ຫຼື ອາດຕະຫຼອດໄປ¹.

ໄພແຫ້ງແລ້ງນອກຈາກສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແລ້ວມັນຍັງສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມອີກດ້ວຍ ເຊັ່ນ ພືດ, ສັດທີ່ຕ້ອງອາໄສນ້ຳ, ການສະໜອງອາຫານ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດອາດຖືກທຳລາຍໄດ້. ໄພແຫ້ງແລ້ງບາງຄັ້ງສ້າງຄວາມເສຍຫາຍເປັນພຽງຊົ່ວຄາວ ເຊັ່ນ ບ່ອນຢູ່ອາໄສຂອງສັດ ແລະ ການສະໜອງອາຫານຈະກັບຄືນສູ່ສະພາບປົກກະຕິເມື່ອໄພແຫ້ງແລ້ງສິ້ນສຸດລົງ ແຕ່ບາງຄັ້ງຜົນກະທົບຂອງໄພແຫ້ງແລ້ງຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສາມາດແກ່ຍາວໄດ້ ຫຼື ອາດຈະຕະຫຼອດໄປ. ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ລວມມີ:

- 1) ການສູນເສຍບ່ອນຢູ່ອາໄສຂອງສັດນ້ຳ ແລະ ສັດປ່າ;
- 2) ສັດປ່າຂາດອາຫານ ແລະ ນ້ຳດື່ມ;
- 3) ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພະຍາດຢູ່ໃນສັດປ່າ ເນື່ອງຈາກການຫຼຸດລົງຂອງອາຫານ ແລະ ນ້ຳ;
- 4) ສັດປ່າມີການເຄື່ອນຍ້າຍ;
- 5) ເພີ່ມຄວາມກົດດັນຕໍ່ຊະນິດພັນສັດທີ່ໃກ້ສູນພັນ;
- 6) ລະດັບນ້ຳຢູ່ໃນອ່າງເກັບນ້ຳ, ຫ້ວຍຮ່ອງຄ່ອງບົງ ແລະ ໜອງຕ່າງ;
- 7) ການສູນເສຍດິນທາມ (Wetland);
- 8) ອາດເກີດມີໄຟໄໝ້ປ່າຫຼາຍຂຶ້ນ;
- 9) ມີລົມ ແລະ ການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ;
- 10) ຄຸນນະພາບດິນເຊືອມໂຊມ ແລະ ອື່ນໆ.

¹ Source: <https://drought.un.edu/Education/DroughtforKids/DroughtEffects.aspx>.



1.3 ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ຈຸດພິເສດທາງດ້ານພູມິສາດຂອງ ສປປລາວ

ປະເທດລາວຕັ້ງຢູ່ໃຈກາງຂອງອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ແລະ ຢູ່ລະຫວ່າງມະຫາສະໝຸດປາຊີຟິກ ແລະ ທະເລຈີນໃຕ້. ຈາກທີ່ຕັ້ງດັ່ງກ່າວ, ປະເທດລາວມີຄວາມສ່ຽງຫຼາຍຈາກພະຍຸດິບູຊັນເຂດຮ້ອນ (tropical depression tropical storms) ແລະ ພະຍຸດິບູຊັນ (Typhoon) ທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກສອງພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ. ພະຍຸເຫຼົ່ານີ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດໄພທຳມະຊາດຊ້ຳຊາກ ເຊັ່ນ ນ້ຳຖ້ວມຊຸຢ່າງກະທັນຫັນ, ນ້ຳຖ້ວມຍິ່ງ, ດິນເຈື່ອນ, ນ້ຳເຂື່ອນ ແລະ ອື່ນໆ. ປະກົດການເຫຼົ່ານີ້ຄາດວ່າ ຈະຮຸນແຮງຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບພູມິອາກາດ. ໃນຂະນະທີ່ໄພແຫ້ງແລ້ງເກີດຂຶ້ນບາງປີໃນພື້ນທີ່ຕ່າງໆ. ແນວໃດກໍຕາມ, ການເກີດຂຶ້ນ ຂອງໄພພິບັດທັງສອງແມ່ນຂຶ້ນກັບປະລິມານນ້ຳຝົນ, ຫາກມີຝົນຕົກໜ້ອຍກວ່າ 200 ມິລິແມັດຕໍ່ປີກໍຈະເຮັດໃຫ້ເກີດໄພແຫ້ງແລ້ງ ແຕ່ຖ້າຫາກມີຝົນຕົກຫຼາຍກວ່າ 200 ມິລິແມັດໃນສອງມື້ຕິດຕໍ່ກັນຈະເຮັດໃຫ້ເກີດນ້ຳຖ້ວມຕາມພື້ນຮາບພຽງລຽບຕາມແມ່ ນ້ຳຂອງ ແລະ ແມ່ນ້ຳສາຂາ. ສ່ວນພື້ນທີ່ທີ່ຢູ່ໄກ້ຄຽງເຂດພູສູງມັກຈະປະເຊີນກັບນ້ຳຈະຖ້ວມຊຸຢ່າງກະທັນຫັນ ເຊິ່ງສິ່ງຜົນໃຫ້ເກີດຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ການສູນເສຍຊີວິດ, ຊັບສິນ ແລະ ໂອກາດທາງເສດຖະກິດຂອງປະຊາຊົນ.

ອີງຕາມຂໍ້ມູນທາງການ, ສປປ ລາວເກີດນ້ຳຖ້ວມເກືອບທຸກປີໃນພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ຂອງປະເທດ, ຊຶ່ງ ເປັນພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດກະສິກຳເກືອບເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງປະເທດ. ສ່ວນນ້ຳຖ້ວມພາກເໜືອຂອງປະເທດໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ ເນື່ອງຈາກເປັນພື້ນທີ່ສູງຊັນເຮັດໃຫ້ການໄຫຼຂອງນ້ຳມີຄວາມຮຸນແຮງຫຼາຍກວ່າພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ແລະ ມັກຈະເກີດຫຼາຍຂຶ້ນ, ເນື່ອງຈາກການຕັດໄມ້ ທຳລາຍປ່າໃນພື້ນທີ່ພູ ແລະ ການປ່ຽນແປງສະພາບພູມິອາກາດ. ແນວໃດກໍຕາມ, ໃນສປປລາວໂດຍທົ່ວໄປນ້ຳຖ້ວມມັກເກີດຈາກຝົນຕົກໜັກ, ພະຍຸໝູນເຂດຮ້ອນ (Tropical cyclone) ຈາກທະເລຈີນໃຕ້ ແລະ ມະຫາສະໝຸດປາຊີຟິກ, ການປ່ອຍນ້ຳຈາກເຂື່ອນ ຫຼື ເຂື່ອນແຕກ ແລະ ອື່ນໆ.

1.3.1 ປະຫວັດການເກີດໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ຜົນກະທົບ

ໃນ ສປປລາວມັກເກີດໄພນ້ຳຖ້ວມໃນຊ່ວງລະດູຝົນຕັ້ງແຕ່ເດືອນພຶດສະພາເຖິງເດືອນຕຸລາ ໂດຍສະເພາະໃນຊ່ວງເດືອນສິງຫາ ແລະ ເດືອນກັນຍາ ເມື່ອພະຍຸໝູນເຂດຮ້ອນ ແລະ ພະຍຸດິບູຊັນໄດ້ປະທະກັນ. ເຫດການນີ້ເກີດຂຶ້ນເປັນປະຈຳໃນພື້ນທີ່ທົ່ງພຽງລຽບຕາມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ແມ່ນ້ຳສາຂາ. ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນບັນດາແຂວງພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້. ຕາມຂໍ້ມູນທາງການ, ນ້ຳຖ້ວມທີ່ໜັກໜ່ວງແມ່ນເກີດຂຶ້ນໃນປີ 1966, 1976, 1978, 1995, 1996, 2000, 2008, 2009, 2011, 2013, 2015, 2017, 2018, 2019 ແລະ 2020. ແຕ່ຄູ່ມືນີ້ສະເໜີສະເພາະເຫດການນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ຜົນກະທົບສະເພາະໃນຊ່ວງ 2 ທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ ໂດຍລຳດັບເຫດການຄືນຫຼັງດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:



- 1) ພາຍຸໝູນເຂດຮ້ອນໂຄກຸມະ (KOGUMA) ຊ່ວງວັນທີ 8-14 ມິຖຸນາ 2021 ເປັນເຫດໃຫ້ຜົນຕົກໜັກ ແລະ ສິ່ງຜົນໃຫ້ເກີດນ້ຳຖ້ວມຫຼາຍພື້ນທີ່ 7 ແຂວງ ຄື: ວຽງຈັນ, ຊຽງຂວາງ, ໄຊຍະບູລີ, ຫຼວງພະບາງ, ບໍ່ແກ້ວ, ສາລະວັນ ແລະ ເຊກອງ. ໃນນີ້, ແຂວງໄຊຍະບູລີ ແມ່ນໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍຫຼາຍກວ່າແຂວງອື່ນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ, ເນື້ອທີ່ຜະລິດກະສິກໍາ, ສັດລ້ຽງຂອງປະຊາຊົນ, ໂຮງຮຽນ, ລະບົບຊົນລະປະທານ, ລະບົບໂທລະຄົມມະນາຄົມ, ເສັ້ນທາງ, ຂົວ ແລະ ລະບົບໄຟຟ້າ-ນ້ຳປະປາ. ຄວາມເສຍດັ່ງກ່າວລວມມີ 10 ເມືອງ, 136 ບ້ານ, 3.098 ຄອບຄົວ, 15.012 ຄົນ (ຍິງ 7.532 ຄົນ), ເຮືອນເສຍຫາຍ 2.305 ຫຼັງ, ບາດເຈັບ 04 ຄົນ. ລວມມູນຄ່າເສຍຫາຍທັງໝົດ 172.229.980.401 ກີບ².
- 2) ຊ່ວງວັນທີ 6-12 ຕຸລາ ປີ 2020, ສປປ ລາວໄດ້ຮັບອິດທິພົນຈາກລົມພາຍຸເຂດຮ້ອນໂນອິນ (Noul) ຫົວທີ່ 11, ພາຍຸໝູນເຂດຮ້ອນ ລິນຟາ (Linfa) ຫົວທີ່ 15, ພາຍຸໄຕ້ຝຸ່ນຫຼາຍຫົວໄດ້ພັດຜ່ານເຮັດໃຫ້ເກີດມີສະພາບໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ສິ່ງຜົນກະທົບຫຼາຍແຂວງ ເຊັ່ນ ສະຫວັນນະເຂດ, ເຊກອງ ແລະ ສາລະວັນ. ມີປະຊາຊົນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງລວມ 19 ເມືອງ, 253 ບ້ານ, 17.062 ຄອບຄົວ, 92.773 ຄົນ (ຍິງ 39.806 ຄົນ), ເສຍຊີວິດ 6 ຄົນ, ສູນຫາຍ 3 ຄົນ. ໄພພິບັດດັ່ງກ່າວສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ການສູນເສຍ ຕໍ່ໂຄງລ່າງພື້ນຖານທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຄິດເປັນມູນຄ່າເສຍຫາຍທັງໝົດ 784.558.901.780 ກີບ.
- 3) ໃນປີ 2019 ເນື່ອງຈາກສະພາບອາກາດປະຈຳລະດູການສົມທົບກັບລົມພະຍຸດິຝູເຊິນ, ພະຍຸໄພດູ ແລະ ຄາຈິກີ ໄດ້ພັດຜ່ານເຂົ້າມາ ສປປ ລາວ ເຮັດໃຫ້ 7 ແຂວງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຄື: ຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ, ສາລະວັນ, ຈຳປາສັກ, ເຊກອງ, ອັດຕະປື ແລະ ຫຼວງພະບາງ. ໄພພິບັດຄັ້ງນີ້ສິ່ງຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ຊີວິດ, ຊັບສິນຂອງປະຊາຊົນ, ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງປະຊາຊົນ, ພື້ນທີ່ການຜະລິດກະສິກໍາ, ສັດລ້ຽງ, ເສັ້ນທາງ, ຂົວ, ໂຮງຮຽນ, ໂຮງໝໍ, ລະບົບໄຟຟ້າ, ນ້ຳປະປາ ແລະ ອື່ນໆ. ຜົນກະທົບຄັ້ງນັ້ນລວມມີ 45 ເມືອງ, 1.534 ບ້ານ, 154.359

² ກົມສັງຄົມສົງເດາະ, ກອງລະດາຂະນະກຳມະການ ຄພສ ປີ 2021, ມີດລາຍງານຜົນການປະເມີນສະພາບຜົນກະທົບຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການພື້ນຖານໄພພິບັດ, ແຂວງໄຊຍະບູລີ, ເດືອນ ສິງຫາ 2021.



ຄອບຄົວ, 767.771 ຄົນ (ຍິງ 53.415 ຄົນ), ເສຍຊີວິດ 19 ຄົນ, ສູນຫາຍ 1 ຄົນ, ຄິດເປັນຄ່າເສຍຫາຍທັງໝົດ 1.458.669.675.328 ກີບ³.

- 4) ໃນໄລຍະວັນທີ 23-24 ກໍລະກົດ ປີ 2018 ເກີດພະຍຸເຂດຮ້ອນເສີນຕິນ (Son-Tinh) ເຮັດໃຫ້ຝົນຕົກແຮງ ແລະ ສັນເຂື່ອນເຊປຽນເຊນ້ານ້ອຍແຕກ ເຊິ່ງເປັນເຫດໃຫ້ເກີດນ້ຳຖ້ວມຊຸຢ່າງຮຸນແຮງແບບບໍ່ເຄີຍເກີດຂຶ້ນມາກ່ອນຢູ່ແຂວງອັດຕະປື ແລະ ສປປ ລາວ. ນອກຈາກນັ້ນ, ວັນທີ 18 ສິງຫາຂອງປີດຽວກັນໄດ້ເກີດມີພະຍຸເຂດຮ້ອນເບບິນກາ (Bebinca) ເຮັດໃຫ້ເກີດນ້ຳຖ້ວມກະທົບຕໍ່ພາກກາງ ແລະ ພາກເໜືອ ຂອງ ສປປ ລາວ. ນ້ຳຖ້ວມໃນປີນັ້ນ ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ເສດຖະກິດລວມມູນຄ່າສູງເຖິງ 3.166,99 ຕື້ກີບ ຫຼື ປະມານ 371,5 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ (ຄວາມເສຍຫາຍທັງໝົດມີມູນຄ່າເຖິງ 1.253,10 ຕື້ກີບ ຫາ 1.914,02 ຕື້ກີບ. ພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໃນວົງກ້ວາງມີ: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງຫົວພັນ, ຄຳມ່ວນ ແລະ ອັດຕະປື. ສະເພາະກໍລະນີສັນເຂື່ອນເຊປຽນເຊນ້ານ້ອຍແຕກສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ສູນເສຍມີມູນຄ່າສູງເຖິງ 35 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ເຊິ່ງເກືອບເທົ່າ 10 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງຜົນກະທົບລວມທັງໝົດ⁴.
- 5) ໃນວັນທີ 24 ກໍລະກົດ 2017 ຄວາມໜາແໜ້ນຂອງຝົນທີ່ເພີ່ມສູງຂຶ້ນໂດຍພະຍຸໝູນເຂດຮ້ອນ SONCA ເຮັດໃຫ້ເກີດນ້ຳຖ້ວມໃນແຂວງສາລະວັນ, ຈຳປາສັກ, ເຊກອງ, ໄຊຍະບູລີ, ບໍລິຄຳໄຊ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ອັດຕະປື. ປະຊາຊົນຫຼາຍກວ່າ 1,700 ຄອບຄົວຂອງແຂວງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ. ສະເພາະແຂວງໄຊຍະບູລີມີຜູ້ເສຍຊີວິດ 2 ຄົນ ແລະ ມີຜູ້ໄດ້ຮັບບາດເຈັບ 1 ຄົນ. ໃນເມືອງແກ່ນທ້າວ ມີເຮືອນປະຊາຊົນ 89 ຫຼັງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກເຫດການດັ່ງກ່າວ. ຂະນະດຽວກັນ, ມີປະຊາຊົນໃນເມືອງຄຳເກີດ ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ 43 ບ້ານ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ມີ 1 ຄົນເສຍຊີວິດເນື່ອງຈາກນ້ຳຖ້ວມ.

³ ກົມສັງຄົມສົງເຄາະ, ກອງເລຂາຄະນະກຳມະການ ຄພສ ປີ 2019 ແລະ 2020, ບົດລາຍງານຜົນການປະເມີນສະພາບຜົນກະທົບຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການພື້ນຖານສູງໄພພິບັດນ້ຳຖ້ວມ.

⁴ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ສປປ ລາວ, ບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນຄວາມຕ້ອງການສູງໄພພິບັດນ້ຳຖ້ວມ (PDNA) ປີ 2019.



6) ວັນທີ 29-31 ມິຖຸນາ 2011 ພະຍຸເຂດຮ້ອນນົກເຕັນ (Nock-Ten) ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ 7 ແຂວງ ພາກເໜືອ ແລະ ພາກກາງຂອງປະເທດ. ການເກີດຂຶ້ນຂອງພະຍຸດັ່ງກ່າວເຮັດໃຫ້ມີຜົນຕົກໜັກ, ນ້ຳຖ້ວມຊຸ່ຢາງກະທັນຫັນ ແລະ ດິນເຈື່ອນ. ປະຊາຊົນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງໜ້ອຍ 165, 247 ຄົນ, ເຂົ້ານາບີໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍປະມານ 21,800 ເຮັກຕາ, ລະດັບນ້ຳຂອງສູງເຖິງລະດັບອັນຕະລາຍ ໂດຍສະເພາະ 8 ເມືອງຂອງແຂວງຄຳມ່ວນ. ຕໍ່ມາໃນຊ່ວງອາທິດທຳອິດຂອງເດືອນສິງຫາ ພະຍຸເຂດຮ້ອນນົກເຕັນ (Nock-Ten) ໄດ້ພັດທະລີ່ມລາວອີກເຮັດໃຫ້ເກີດນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ດິນເຈື່ອນ ຊຶ່ງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະຊາຊົນ 340,000 ຄົນ ໃນ 96 ເມືອງ ພາຍໃນ 12 ແຂວງ ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ກັບພື້ນທີ່ປູກຝັງ 64, 000 ເຮັກຕາ, ຖະໜົນ 323 ສາຍ, ຂົວ 42 ແຫ່ງ ແລະ ປະຊາຊົນຈຳນວນ 30 ຄົນສູນຫາຍ⁵.

1.3.2 ປະຫວັດການເກີດໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ຜົນກະທົບ

ໃນລາວມັກເກີດໄພແຫ້ງແລ້ງທົ່ວປະເທດໂດຍສະເພາະແມ່ນບັນດາແຂວງພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ເຊິ່ງປະມານ 46% ຂອງປະຊາກອນ ຫຼື (ປະມານ 188,000 ຄອບຄົວ) ມີຄວາມສ່ຽງຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງ. ປະຊາກອນເຫຼົ່ານີ້ສ່ວນໃຫຍ່ດຳລົງຊີວິດໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ເຂດລຽບຕາມຝັ່ງແມ່ນ້ຳຂອງ ໂດຍສະເພາະບັນດາແຂວງພາກໃຕ້ ແລະ ພາກເໜືອ ເປັນຕົ້ນແມ່ນແຂວງໄຊຍະບູລີ ແລະ ຫຼວງພະບາງ. ໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ເກີດ ຂຶ້ນສົ່ງຜົນກະທົບຢ່າງຮ້າຍແຮງຕໍ່ການເດີນເຮືອ ຫຼື ການຂົນສົ່ງທາງນ້ຳ ບາງບິແມ່ນບໍ່ສາມາດຂຶ້ນ-ລົງໄດ້ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການເດີນເຮືອລະຫວ່າງເມືອງຫຼວງພະບາງ ແລະ ສາມແຫຼມຄຳ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ. ທາງພາກໃຕ້ສ່ວນໃຫຍ່ມັກເກີດຂຶ້ນໃນແຂວງຈຳປາສັກ, ສາລະວັນ ແລະ ສະຫວັນນະເຂດ. ນອກນັ້ນຍັງມີທິດຕະເວັນຕົກ ແລະ ທິດຕາເວັນອອກສຽງເໜືອຂອງປະເທດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນແຂວງຊຽງຂວາງ, ຫົວພັນ ແລະ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ແຕ່ສ່ວນໃຫຍ່ເປັນໄລຍະສັ້ນໆ ເຊັ່ນ ສອງອາທິດທີ່ເກີດຂຶ້ນຊ່ວງການກະກຽມການຜະລິດ ເຊິ່ງເປັນເຮັດໃຫ້ຕົ້ນກ້າຫ້ຽວຕາຍ, ຊາວນາຕ້ອງຫວ່ານກ້າໃໝ່ ເຊິ່ງເປັນເຫດໃຫ້ການປັກດຳນາບີມີຄວາມລ່າຊ້າ. ໃນຊ່ວງນັ້ນ ປະຊາຊົນລາວປະລິມານ 188,000 ຄອບຄົວພົບບັນຫາສະພາບໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ຍາວນານ. ຊ່ວງສອງທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ ສປປ ລາວ ໄດ້ພົບກັບບັນຫາຄວາມບໍ່ໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ນ້ຳດື່ມທີ່ສະອາດ ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງຂອງປະລິມານນ້ຳຜົນ, ການລະເຫີຍອາຍຂອງນ້ຳ ແລະ ຄວາມຊຸ່ມຊື່ນຂອງດິນ.

ໃນປີ 1996 ລັດຖະບານລາວໄດ້ຈັດຊື້ຈັກສູບນ້ຳຈຳນວນ 7,027 ເຄື່ອງຈາກປະເທດອິນເດຍ ເພື່ອແກ້ໄຂສະຖານະການໄພແຫ້ງແລ້ງ, ຜົນໄດ້ຮັບສາມາດສູບນ້ຳເຂົ້າສູ່

⁵ https://www.adrc.asia/view_disaster_en.php?NationCode=418&Lang=en&Key=1538



ຊົນລະປະທານໄດ້ເຖິງ 50,000 ເຮັກຕາ ແລະ ສາມາດຫົດເນື້ອທີ່ການຜະລິດໄດ້ 99,700 ເຮັກຕາ. ຈາກຂໍ້ມູນທາງການ, ໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນ ສປປ ລາວ ຄື: ປີ 1961, 2003, 2007, 2015, 2018 ແລະ 2019. ການເກີດຂຶ້ນຂອງໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ເກີດຂຶ້ນທາງພາກເໜືອ ແລະ ພາກກາງຂອງປະເທດໃນປີ 2003 ສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດຄວາມເສຍຫາຍເປັນເງິນກ່ວາ 16.5 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ. ໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ເກີດຂຶ້ນທາງພາກກາງໃນປີ 2007 ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ ປະມານ 1 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ. ສ່ວນໄພແຫ້ງແລ້ງໃນປີ 2015 ສົ່ງຜົນໃຫ້ຜົນຜະລິດກະສິ ກຳຂອງຊາວກະສິກອນລາວໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງໜັກໜ່ວງຈາກສະພາບອາກາດທີ່ຮ້ອນຕໍ່ ເນື່ອງເປັນເວລາຫຼາຍເດືອນ ອັນເນື່ອງຈາກປະກົດການແອວດິນໂຍ (El Niño) ໃນພູມິພາກ ອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້. ໄພພິບັດດັ່ງກ່າວໄດ້ເຮັດໃຫ້ການປັກດຳເຂົ້ານາປີມີຄວາມຊັກຊ້າ ເນື່ອງຈາກຕົ້ນກ້າແຫ້ງຕາຍເພາະຂາດນ້ຳ. ປະກົດການນີ້ເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນລາວທີ່ອາໄສ ການຜະລິດກະສິກຳໃນການດຳລົງຊີວິດຕ້ອງພົບກັບບັນຫາຄວາມທ້າທາຍ ແລະ ຄວາມບໍ່ໝັ້ນ ຄົງດ້ານອາຫານ. ແຂວງໄຊຍະບູລີໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງໜັກໜ່ວງຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງ. ພື້ນທີ່ ການຜະລິດກະສິກຳຫຼາຍກວ່າ 1,000 ເຮັກຕາ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ. ໃນນີ້ມີພືດເສດຖະກິດ ເຊັ່ນ ເຂົ້າ, ສາລີຫວານ ແລະ ໝາກໄມ້ ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ ໂດຍສະເພາະເຂດເມືອງເງິນ, ຊຽງ ຮ່ອນ, ພຽງ ແລະ ແກ່ນທ້າວ. ສະຖານະການນີ້ເຮັດໃຫ້ໜ່ວຍງານລັດຂັ້ນແຂວງໃນຂະນະນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການສະເພາະກິດ ເພື່ອເຮັດວຽກໄກ້ຊິດກັບຊາວກະສິກອນໃນ ເມືອງຕ່າງໆທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ.

ໃນປີ 2019 ສະພາບອາກາດທີ່ຮ້ອນເອົາໄດ້ນຳໄປສູ່ໄພແຫ້ງແລ້ງເປັນໄລຍະຍາວ ໂດຍ ລະດັບນ້ຳໃນ ແມ່ນ້ຳສຳຄັນຢ່າງນ້ຳຂອງ ແລະ ແມ່ນ້ຳສາຂາບົກແຫ້ງຢ່າງໜ້າຕົກໃຈ ເຊິ່ງສ້າງ ຄວາມກັງວົນໃຫ້ກັບປະຊາຊົນ ຫຼາຍລ້ານຊີວິດທີ່ອາໄສລະບົບນິເວດຕາມແມ່ນ້ຳດັ່ງກ່າວ. ຊ່ວງ ປີດຽວກັນ, ແມ່ນ້ຳຂອງເຂດນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນນ້ຳຫຼຸດລົງຕໍ່ກວ່າລະດັບນ້ຳສະເລ່ຍ 0.7 ແມັດຕັ້ງແຕ່ປີ 1961-2018 ແລະ ສາມາດສັງເກດເຫັນຫຼືນ ແລະ ຊາຍຫຼາຍຈຸດ. ໃນປີນັ້ນເທົ່ວ ປະເທດມີການປູກເຂົ້າພຽງ 40% ເນື່ອງຈາກຜົນບໍ່ຕົກໃນຊ່ວງລະດູການເຮັດນາ. ໃນຊ່ວງວັນທີ 16 ມິຖຸນາ ຫາ 18 ມັງກອນ ແມ່ນ້ຳຂອງຫຼຸດລົງ 5.58 ແມັດ⁶. ອີງຕາມຂໍ້ມູນຂອງຄະນະກຳມະ ການແມ່ນ້ຳຂອງ (MRC) ປີ 2018, ລະດັບນ້ຳຂອງຕໍ່າທີ່ສຸດເທົ່າທີ່ເຄີຍບັນທຶກໄວ້ລະຫວ່າງ ເດືອນມິຖຸນາເຖິງເດືອນມັງກອນ, ຊຶ່ງຕໍ່າທີ່ສຸດທຽບກັບລະດັບທີ່ບັນທຶກໄວ້ໃນອາດິດ. ໃນປີ 2019 ແຂວງບໍລິຄຳໄຊໄດ້ປະເຊີນກັບບັນຫາໄພແຫ້ງແລ້ງຢ່າງຮຸນແຮງຫຼາຍທີ່ສຸດເທົ່າທີ່ແຂວງ ເຄີຍປະເຊີນມາ⁷.

⁶ <https://laos.opendevlopmentmekong.net/topics/disasters-and-emergency-response/#ref-11569-12>

⁷ <https://www.mrcmekong.org/news-and-events/news/mekong-water-levels-reach-low-record/>



1.3.3 ການຄາດຄະເນສະພາບການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ

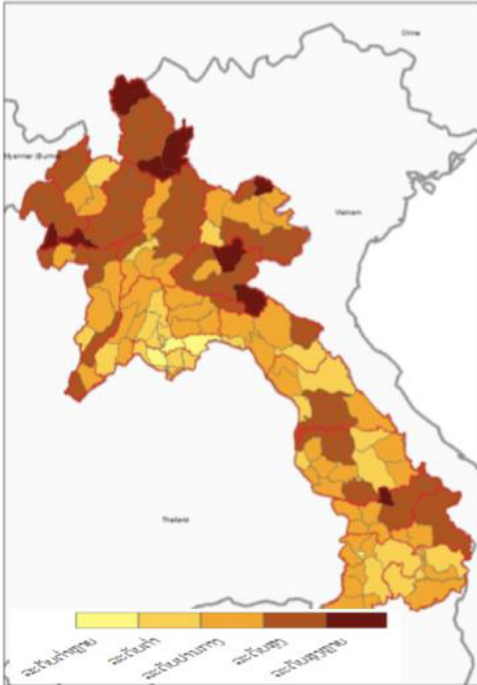
ການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດສິ່ງຜົນອັນໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ການເກີດໄພພິບັດໃນສປປລາວ ເຊັ່ນ ພະຍາດລະບາດ, ດິນເຈື່ອນ, ນໍ້າຖ້ວມ, ແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ອື່ນໆ. ການປ່ຽນແປງດັ່ງກ່າວສິ່ງຜົນຕໍ່ປະລິມານ, ຂະໜາດ, ຄວາມເຂັ້ມ, ຮູບການຕົກ ແລະ ການກະຈາຍຂອງຝົນ (Guhathakurta et al., 2011; Trenberth, 2011; Zhang et al., 2010). ຄະນະກຳ າມະການລະຫວ່າງລັດຖະບານວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ (Intergovernmental Panel on Climate Change) ລາຍງານວ່າຄວາມສ່ຽງຈາກເຫດການຝົນຕົກໜັກຄາດວ່າຈະ ສູງຂຶ້ນ 2°C ທຽບກັບ 1.5°C ຂອງພາວະໂລກຮ້ອນ (Masson-Delmotte et al., 2018). ກຸ່ມທະນາຄານໂລກ (World Bank Group) ຮ່ວມກັບທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (Asian Development Bank) ໄດ້ສຶກສາແນວໂນມ໌ການປ່ຽນແປງຂອງປະລິມານຝົນໃນປະເທດລາວ ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດພົບວ່າປະລິມານຝົນລາຍປີຄາດວ່າຈະມີຊ່ວງການປ່ຽນແປງລະຫວ່າງ -27-41% ພາຍໃຕ້ພາວະໂລກຮ້ອນທີ່ລະດັບ 3°C (WBG & ADB, 2021). ຈາກແນວໂນມ໌ຂອງການປ່ຽນແປງເຫລົ່ານີ້ສາມາດຄາດຄະເນໄດ້ວ່າໃນອານາຄົດ, ບາງພື້ນທີ່ຂອງໂລກ ລວມທັງປະເທດລາວມີໂອກາດທີ່ຈະປະເຊີນກັບຄວາມສ່ຽງຝົນຕົກໜັກ ແລະ ຝົນຕົກໜ້ອຍ. ຈາກບົດລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ (World Bank) ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງດ້ານສະພາບອາກາດ ແລະ ການປັບຕົວໃຫ້ຮູ້ວ່າພາກໃຕ້ຂອງປະເທດລາວ, ອຸນຫະພູມໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນໂດຍສະເລ່ຍ ໃນລະຫວ່າງ 0.1 ຫາ 0.3°C ແລະ ປະລິມານຝົນເພີ່ມຂຶ້ນປີລະ 10 ຫາ 30% (Dyougherov et al., 2011).

ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະລິມານຝົນຍອມສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະລິມານນໍ້າໃນແມ່ນໍ້າລໍາທານ (Hu et al., 2012; Nijssen et al., 2001) ເຊິ່ງເປັນແຫຼ່ງນໍ້າທີ່ໃຊ້ໃນການບໍລິໂພກອຸປະໂພກ, ການຜະລິດກະແສໄຟຟ້າ ແລະ ການກະສິກໍາໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ພ້ອມກັນນັ້ນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະລິມານຝົນຍັງສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ນໍ້າຖ້ວມ ໃນລະດັບທີ່ຮຸນແຮງ ເຊິ່ງມັນກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ວິຖີຊີວິດຂອງປະຊາຊົນເປັນຈໍານວນຫຼວງຫລາຍ. ນັກວິທະຍາສາດສ່ວນໃຫຍ່ກ່າວວ່າການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດຈະເຮັດໃຫ້ປະລິມານນໍ້າຝົນ ມີການປ່ຽນແປງຂຶ້ນເລື້ອຍໆ. ນອກຈາກນີ້, ການປ່ຽນແປງດັ່ງກ່າວຍັງມີການເລັ່ງຕົວຂຶ້ນໃນຊ່ວງຫຼາຍທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ ແລະ ຍັງຄົງຈະສືບຕໍ່ປ່ຽນແປງຕໍ່ໄປໃນອີກຫລາຍທົດສະວັດຂ້າງໜ້າ ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງຂອງຊັ້ນບັນຍາກາດໂລກ (IPCC, 2007) ໂດຍການປ່ຽນແປງດັ່ງກ່າວຈະສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະລິມານຝົນໃນອານາຄົດທັງໃນດ້ານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຫຼຸດລົງ (Watts et al., 2016; Trenberth, 2006). ດັ່ງນັ້ນ, ການຄາດຄະເນການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດຈຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນຢ່າງຍິ່ງສໍາລັບການວາງແຜນພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານໃຫ້ມີມາດຕະຖານທີ່ແຊງແກ່ນ, ການຜະລິດ ກະສິກໍາ, ອຸສະຫະກໍາ, ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອຫຼີກລຽງ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນໃນອານາຄົດຕະຫຼອດຮອດການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວຕໍ່ການປ່ຽນແປງສະພາບມີອາກາດ.



ດ້ວຍເຫດນັ້ນ, ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດຍັງມີຄວາມຈຳເປັນສຳລັບການສ້າງມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງທີ່ມີປະສິດທິພາບຈາກໄພພິບັດເຊັ່ນ ການຕິດຕັ້ງລະບົບເຕືອນໄພໃນພື້ນທີ່ທີ່ຄວາມສ່ຽງ, ການເພີ່ມສະຖານີອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, ການນຳໃຊ້ດາວທຽມສື່ສານທັງໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ແຈ້ງເຕືອນລ່ວງໜ້າ. ຕໍ່ກັບປະເດັນນີ້, ລັດຖະບານລາວໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກ່ຽວກັບການພະຍາກອນສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊິ່ງສະແດງອອກໃນການເຂົ້າຮ່ວມເປັນພາຄີສິນທີ່ສັນຍາວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ອານຸສັນຍາກຽວໄຕວ່າດ້ວຍການຄວບຄຸມການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ແລະ ສັນຍາປາຣີວາດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເພື່ອຮ່ວມກັບປະຊາຄົມໂລກແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ລັດຖະບານລາວຍັງຍາດແຍ່ງເອົາການຊ່ວຍເຫຼືອທາດ້ານເຕັກນິກ-ວິຊາການ ແລະ ທຶນຮອນມາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຢູ່ລາວໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນສູງກ່ວາເກົ່າ. ສິ່ງສຳຄັນ, ລັດຖະບານລາວຍັງໄດ້ສ້າງນິຕິກຳ, ແຜນງານ ແລະ ຍຸດທະສາດເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຮ່ວມກັບປະຊາຄົມໂລກໃນການຈຳກັດການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງອຸທະພູມສະເລ່ຍຂອງໂລກ.





ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ກຊສ 2020

ພາກທີ II ຂອບກົດໝາຍ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ສະຖາບັນກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ

ຂອບກົດໝາຍ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ສະຖາບັນເປັນເຄື່ອງມືໜຶ່ງທີ່ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການເຮັດວຽກຂອງ ຄລພ ນັບແຕ່ຂັ້ນສູນກາງຈົນຮອດທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍສະເພາະການປ້ອງກັນ, ການຄວບຄຸມ ແລະ ການຟື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດ ຕະຫຼອດຮອດການຂໍອານຸມັດໃຊ້ກອງທຶນຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ແລະ ກອງທຶນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.



2.1 ວິໄສທັດ ແລະ ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດໃນ ສປປ ລາວ

2.1.1 ວິໄສທັດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ

ລັດຖະບານລາວຖືສໍາຄັນວຽກງານຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດດ້ວຍການວາງຍຸດທະສາດ, ມາດຕະການ, ແຜນດໍາເນີນງານ, ໂຄງການ, ສຶກສາອົບຮົມ, ສ້າງຈິດສໍານຶກ, ປະກອບບຸກຄະລາກອນ, ສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ງົບປະມານ, ອຸປະກອນ, ພາຫະນະ ແລະ ລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອ ເພື່ອໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ເຄື່ອນໄຫວ ວຽກງານຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ, ຮັບປະກັນຄວາມສະຫງົບ, ຄວາມປອດໄພ, ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຊີວິດ, ສຸຂະພາບ, ຊັບສິນ, ສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທໍາຂອງພົນລະເມືອງ. ຂະນະດຽວກັນ, ລັດຖະບານລາວຊຸກຍູ້, ປຸກລະດົມບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ປະກອບສ່ວນດ້ານທຶນຮອນ, ເຕັກນິກວິຊາການ, ອຸປະກອນ, ພາຫະນະ, ວັດຖຸປັດໄຈຕ່າງໆ, ເທື່ອແຮງ ແລະ ສະຕິປັນຍາເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ. ລັດຍັງເອົາໃຈໃສ່ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, ກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ຖ່າຍທອດວິທະຍາສາດ, ນໍາໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ພ້ອມທັງນໍາໃຊ້ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ.

2.1.2 ຂອບຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ

ຂອບຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດແຫ່ງຊາດມີຈຸດປະສົງເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ, ເພື່ອກຽມຄວາມພ້ອມ, ປະສານງານ, ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ, ແກ້ໄຂສຸກເສີນ ແລະ ພື້ນຟູໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຫຼັງໄພພິບັດ. ຂອບຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ ລວມມີ:

- ຄຸ້ມຄອງການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດໃຫມ່ທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ ຜ່ານການສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານທາງສັງຄົມ ແລະ ກາຍະພາບທີ່ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ໄພພິບັດ ແລະ ເພີ່ມຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ປະຊາຊົນລາວ;
- ນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ກົນໄກການປະສານງານແບບປະສົມປະສານເພື່ອໃຫ້ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ;
- ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ ເພື່ອຮັບມືກັບໄພພິບັດ ແລະ ຜົນກະທົບທີ່ອ້າຍແຮງຂອງໄພພິບັດຢູ່ໃນຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ, ໂດຍສະເພາະຊຸມຊົນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດທ່າງໄກສອກຫຼີກ ຊຶ່ງສາມາດປະຕິບັດໄດ້ໂດຍຜ່ານກິດຈະກຳການດຳເນີນວຽກງານໃນ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ຕະຫຼອດຮອດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດແບບຊຸມຊົນມີສ່ວນຮ່ວມ (CBDRR).
- ເພີ່ມທະວີການຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍກິດຫມາຍ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດຂອງສາກົນ ແລະ ພາກພື້ນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນຂອບແຜນງານເຊັ່ນໄດວ່າດ້ວຍການຫຼຸດຜ່ອນ



ຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ, ສັນຍາປາຣີວາດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ສັນຍາອາຊຽນວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ແລະ ການຕອບໂຕ້ສຸກເສີນ ເພື່ອເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDGs).

ນອກຈາກນີ້, ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດແຫ່ງຊາດຍັງສະໜັບສະໜູນຂອບແຜນງານເຊັ່ນໄດ (SFDRR) ດັ່ງນີ້ເປົ້າໝາຍ ແລະ ບຸລິມະສິດລຸ່ມນີ້:

- ປ້ອງກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງທີ່ມີຢູ່ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ວຽກງານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ, ສາທາລະນະສຸກ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ ທີ່ ສປປ ລາວ ກຳລັງປະເຊີນ, ການນຳໃຊ້ຄວາມຮູ້ດ້ານຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການປະເມີນ ເພື່ອກຳນົດຄວາມສ່ຽງ ທີ່ມີຢູ່ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂັ້ນສູນກາງ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ ການເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດດ້ານວິຊາການ, ການເງິນ ແລະ ການບໍລິຫານເພື່ອຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ (ບຸລິມະສິດທີ 1).
- ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການບໍລິຫານຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ຊຶ່ງລວມເອົາການເຊື່ອມສານວຽກງານຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ລະຫວ່າງຂະແໜງການທັງຫມົດ ລວມເຖິງກຳນົດພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຂະແໜງການ (ບຸລິມະສິດທີ 2).
- ລົງທຶນໃສ່ວຽກງານຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ເພື່ອສ້າງຄວາມທົນທານ ໂດຍການຈັດສັນ ຊັບພະຍາກອນທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການພັດທະນາ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດຢູ່ທຸກຂັ້ນຂອງການບໍລິຫານ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດ (ບຸລິມະສິດທີ 3).
- ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ການກຽມພ້ອມ ເພື່ອຕອບໂຕ້ໄພພິບັດຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ “ສ້າງກັບຄືນມາໃຫ້ດີກວ່າເກົ່າ” ໃນການຟື້ນຟູ, ການບຸລະນະ ແລະ ການກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່ທີ່ກວມເອົາການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດເຂົ້າໃນບາດກ້າວທັງໝົດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຊຸມຊົນ ແລະ ປະເທດມີຄວາມສາມາດຮັບມືກັບໄພພິບັດທີ່ດີກວ່າເກົ່າ (ບຸລິມະສິດທີ 4).



2.2 ຂອບນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ສະຖາບັນກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ

2.2.1 ຂອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ

ລັດຖະບານໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດໃນນະໂຍບາຍຂອງຕົນ ເຊິ່ງ ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII (2016-2020). ນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວເນັ້ນດ້ານກະສິກໍາ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ການຂົນສົ່ງ ລວມເຖິງສະພາບການປ່ຽນແປງພູມິອາກາດ ເພາະວ່າປະຊາຊົນລາວປະມານ 80% ແມ່ນໄດ້ປະກອບອາຊີບກະສິກໍາ. ນະໂຍບາຍເລີ່ມຈາກການປະຕິບັດການດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: (1) ພັດທະນາກົດໝາຍເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ, (2) ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຕອບໂຕ້ໄພພິບັດ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວຕໍ່ສະພາບພູມິອາກາດ ແລະ (3) ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ໜ່ວຍງານຂອງລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການຕອບໂຕ້ໄພພິບັດ.

ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ໄດ້ກຳນົດເປົ້າໝາຍ ແລະ ຄາດຫມາຍວຽກຈຸດສຸມດ້ານວຽກງານຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ໂດຍສຸມໃສ່ເພີ່ມທະວີການປ້ອງກັນ, ການຄວບຄຸມ ແລະ ການຟື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດຕ່າງໆ ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດວຽກງານຈຸດສຸມ ດັ່ງນີ້:

- ປັບຕົວກັບສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດທຳມະຊາດ ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາຂອງຂະແໜງການ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງເປັນລະບົບ;
- ສ້າງບົດແນະນຳດ້ານມາດຖານ ແລະ ລະບຽບການໃນການດຳເນີນງານກ່ຽວກັບການແຈ້ງເຕືອນລ່ວງໜ້າຕໍ່ໄພອັດຕະລາຍດ້ານອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ;
- ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຄຸ້ມຄອງ, ມາດຕະການປ້ອງກັນ, ສະກັດກັ້ນ ແລະ ດ້ານຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດທຳມະຊາດໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ
- ສ້າງລະບົບເຕືອນໄພ, ປ້ອງກັນ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອສຸກເສີນ ລວມເຖິງຄວາມອາດສາມາດໃນການພະຍາກອນໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງຢູ່ເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ;
- ຂະຫຍາຍລະບົບຕາໜ່າງສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ;
- ປັບປຸງ ແລະ ຂະຫຍາຍສູນເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າແຫ່ງຊາດ ພ້ອມທັງລະບົບເຄື່ອຂ່າຍຮັບ-ສົ່ງຂໍ້ມູນ, ການພະຍາກອນ ແລະ ການແຈ້ງເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າກ່ຽວກັບໄພພິບັດດ້ານອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ;
- ປັບປຸງຄຸນນະພາບການລາຍງານ, ການອອກຂ່າວແຈ້ງເຕືອນສະພາບອຸນຫະພູມ, ສະພາບອາກາດ, ແຜ່ນດິນໄຫວ ແລະ ລະດັບນໍ້າຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.



- ນອກຈາກນີ້, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມສະບັບນີ້ຍັງມີມາດຕະການດັ່ງນີ້:
- ເພີ່ມທະວີການປ້ອງກັນ, ການຄວບຄຸມ ແລະ ການຟື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ແລະ ໄພພິບັດ ທີ່ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ ໂດຍການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດທຸກຂັ້ນໃນການຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ;
 - ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດຂອງຄັງແຮຊ່ວຍເຫຼືອສຸກເສີນແຫ່ງຊາດ, ຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຊ່ວຍເຫຼືອບັນເທົາທຸກແກ່ຜູ້ປະສົບໄພຢ່າງທັນການ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນສູງ;
 - ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການປະສານງານລະຫວ່າງຂະແໜງການຂອງລັດ ແລະ ອົງການປົກຄອງ ທ້ອງຖິ່ນໃນການແກ້ໄຂຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ການສູນເສຍ;
 - ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ສົ່ງເສີມການມີ ສ່ວນຮ່ວມຂອງທຸກພາກສ່ວນໃນສັງຄົມພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

2.2.2 ຂອບກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ

ລັດຖະບານໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບການພັດທະນາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືສຳລັບການປະຕິບັດວຽກງານຂອງ ຄລພ ທຸກຂັ້ນ ໂດຍມີຈຸດປະສົງດັ່ງຕໍ່ ໄປນີ້: 1) ເປັນຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ; 2) ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານດັ່ງກ່າວໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ, ປະສິດທິຜົນ ແລະ ຫັນສະໄໝ, ສາມາດສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານໄດ້ຢ່າງວອງໄວ, ຊັດເຈນ ແລະ ແນ່ໃສ່ເຝົ້າລະວັງ; 3) ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທີ່ເກີດຈາກໄພພິບັດຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຊີວິດ, ຊັບສິນຂອງລັດ, ລວມໝູ່, ປະຊາຊົນ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ພ້ອມທັງພື້ນຟູ, ບຸລະນະ ແລະ ກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່ຫຼັງໄພພິບັດ; 4) ເຊື່ອມໂຍ່ງກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ; 5) ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ.

ນອກຈາກນີ້, ກົດໝາຍສະບັບນີ້ຍັງມີຈຸດປະສົງໃຫ້ພົນລະເມືອງມີພັນທະຕໍ່ກັບການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ແລະ ກຳນົດຂອບເຂດການນຳໃຊ້ ລວທເຖິງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງປະເທດ ໃນການປ້ອງກັນໄພພິບັດ, ການຄວບຄຸມ ແລະ ການຟື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດ. ເປົ້າໝາຍແມ່ນເພື່ອປົວແປງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ປະສົບໄພພິບັດ, ບຸລະນະສ້ອມແປງແລະ ກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ຖືກຜົນກະທົບແລະ/ຫຼື ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍຈາກໄພພິບັດ ໃຫ້ກັບຄືນສູ່ສະພາບປົກກະຕິ ຫຼືດີກວ່າເກົ່າ. ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດປະກອບດ້ວຍ 4 ຂັ້ນ:

- (1) ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຂັ້ນສູນກາງ (ຄພສ);
- (2) ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຂັ້ນແຂວງ (ຄພຂ);
- (3) ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຂັ້ນເມືອງ (ຄພມ);
- (4) ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຂັ້ນບ້ານ (ຄພບ).



ຄະນະກຳມະການດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງຈາກອົງການລັດຖະບານດັ່ງນີ້: ຄພສ ໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງໂດຍນາຍົກລັດຖະມົນຕີຕາມການສະເໜີຂອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ (ຮສສ), ມີໜ້າທີ່ປະຕິບັດຕາມນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ, ກົດໝາຍ, ແຜນການ ແລະ ໂຄງການກ່ຽວກັບວຽກງານຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ. ຄພສ ເປັນອົງກອນທີ່ເຄື່ອນໄຫວບໍ່ປະຈຳການທີ່ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນພາຍໃຕ້ພາກທີ VII ຂອງ ກົດຫມາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ. ຄພສ ປະກອບດ້ວຍ:

- (1) ຮອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີເປັນປະທານ,
- (2) ລັດຖະມົນຕີກະຊວງ ຮສສ ເປັນຮອງປະທານ ທັງເປັນຜູ້ປະຈຳການ,
- (3) ຮອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງປ້ອງກັນປະເທດເປັນຮອງປະທານ,
- (4) ຮອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງການເງິນເປັນຮອງປະທານ,
- (5) ຮອງຫົວໜ້າຫ້ອງວ່າການສຳນັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ແລະ ບັນດາຮອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງກ່ຽວຂ້ອງ ລວມເຖິງຮອງເລຂາຄະນະບໍລິຫານງານສູນກາງຊາວໜຸ່ມປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວເປັນກຳມະການ.

ຄະນະກຳມະການດັ່ງກ່າວມີພາລະບົດບາດເປັນເສນາທິການໃຫ້ລັດຖະບານກ່ຽວກັບວຽກງານຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ໂດຍມີກົມສັງຄົມສົງເຄາະ ກະຊວງ ຮສສ ເປັນກອງເລຂາ ເຊິ່ງມີພາລະບົດບາດໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍ, ລະບຽບການ, ແຜນງານ ແລະ ປະສານງານກັບບັນດາຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລວມເຖິງຄະນະກຳມະການຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນໆ.

2.2.3 ຂອບແຜນງານເຊັນໄດເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ

ຂອບແຜນງານເຊັນໄດ (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction: SFDRR 2015-2030) ເປັນຂອບສະຖາບັນໜຶ່ງ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການຮັບຮອງໂດຍປະເທດສະມາຊິກຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ລວມເຖິງ ສປປ ລາວ ໂດຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອບັນລຸຜົນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ໃນ 15 ປີຂ້າງໜ້າ ເພື່ອແນໃສ່:

“ຫຼຸດຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການສູນເສຍໃນຊີວິດ, ການດຳລົງຊີວິດ, ສຸຂະພາບ ແລະ ຊັບສິນທາງເສດຖະກິດ, ກາຍະພາບ, ສັງຄົມ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂອງບຸກຄົນ, ທຸລະກິດ, ຊຸມຊົນ ແລະ ປະເທດຈາກໄພພິບັດ”.

ຂອບແຜນງານນີ້ເປັນສັນຍາທີ່ບໍ່ມີຂໍ້ຜູກພັນຕາມກົດໝາຍ, ເຊິ່ງຖືກອອກແບບມາເພື່ອຫຼຸດລະດັບຄວາມສ່ຽງທີ່ມີຢູ່ ແລະ ປ້ອງກັນຄວາມສ່ຽງທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໃໝ່. ຂອບແຜນໄດນີ້ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຕໍ່ ຈາກຂອບແຜນງານຮ່ຽວໂກະ (Hyogo Framework for Action: HFA) ໂດຍມີເປົ້າໝາຍເພື່ອບັນເທົາຜົນກະທົບດ້ານລົບທາງເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມຈາກການປ່ຽນແປງສະພາບພູມິອາກາດ, ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ແລະ ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ ເຊັ່ນ: ແຜ່ນດິນໄຫວ, ພູໄຟລະເບີດ, ດິນເຈື່ອນ, ນ້ຳຖ້ວມ, ແຫ້ງແລ້ງ, ອັກຄີໄພ, ພາຍຸ, ອຸບັດຕິເຫດ,



ອາຄານຖະລົມ, ການປົນເປື້ອນຂອງນ້ຳໃຕ້ດິນ, ເຂື່ອນແຕກ ແລະ ອື່ນໆ. ຂອບແຜນງານນີ້ເຖິງຈະເປັນສັນຍາໂດຍສະໝັກໃຈ ແຕ່ຈຸດປະສົງຫຼັກຄືໃຫ້ແຕ່ລະປະເທດມີບົດບາດຫຼັກໃນການຫຼຸດຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ. ດັ່ງນັ້ນ, ຂອບແຜນງານນີ້ຈຶ່ງເນັ້ນໜັກເຖິງຄວາມຮັບຜິດຊອບຮ່ວມກັນຂອງແຕ່ລະປະເທດ, ຜູ້ມີອຳນາດ, ພາກສ່ວນ ແລະ ຜູ້ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆຜ່ານການຮ່ວມມືລະຫວ່າງປະເທດ ແລະ ພູມິພາກ. ແນວໃດກໍຕາມ, ຂອບແຜນງານດັ່ງກ່າວເນັ້ນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງທຸກຝ່າຍໃນສັງຄົມ ແລະ ການເປັນຄູ່ຮ່ວມງານຢ່າງຖືກຕ້ອງ. ດັ່ງນັ້ນ, ຂອບແຜນງານນີ້ຈຶ່ງໄດ້ເນັ້ນໃຫ້ປະເທດສະມາຊິກຈັດການປົກຄອງທີ່ດິນໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ລະດັບຊາດ, ພາກພື້ນ ແລະ ລະດັບໂລກ.

ຂອບແຜນງານນີ້ມີ 7 ເປົ້າໝາຍ ເຊິ່ງເປັນທີ່ຮູ້ຈັກໃນນາມ 4 ຫຼຸດ ແລະ 3 ເພີ່ມ ລະຫວ່າງປີ 2020-2030 ດັ່ງມີເນື້ອໃນດັ່ງນີ້:

- (1) ຫຼຸດຕົວເລກການເສຍຊີວິດໂດຍສະເລ່ຍຕໍ່ 100,000 ຄົນທົ່ວໂລກ;
- (2) ຫຼຸດຈຳນວນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທົ່ວໂລກໂດຍຕັ້ງເປົ້າໝາຍທີ່ຈະຫຼຸດຕົວເລກສະເລ່ຍຕໍ່າກວ່າ 100,000 ຄົນ;
- (3) ຫຼຸດການສູນເສຍລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນປະເທດ (GDP) ຈາກໄພພິບັດ;
- (4) ຫຼຸດຄວາມເສຍຫາຍຈາກໄພພິບັດຕໍ່ໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ສຳຄັນ ແລະ ການຍຸດສະຫງົກຂອງການບໍລິການຂັ້ນພື້ນຖານ, ລວມເຖິງການຫຼຸດຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ສຸຂະພາບ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານການສຶກສາຜ່ານການພັດທະນາທີ່ເປັນໄປໄດ້;
- (5) ເພີ່ມຈຳນວນປະເທດທີ່ມີຍຸດທະສາດຫຼຸດຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດໃນລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ;
- (6) ເພີ່ມການຮ່ວມມືລະຫວ່າງປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວ (Developed countries) ກັບປະເທດກຳລັງພັດທະນາໂດຍການສະໜັບສະໜູນການປະຕິບັດຕາມຂອບແຜນງານນີ້;
- (7) ເພີ່ມຄວາມພ້ອມ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ແລະ ຂໍ້ມູນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ.

2.2.4 ສັນຍາອາຊຽນວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ແລະ ການຕອບໂຕ້ເຫດການສຸກເສີນ

ສັນຍາອາຊຽນວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ແລະ ການຕອບໂຕ້ເຫດການສຸກເສີນ (AADMER) ເປັນສັນຍາລະດັບພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ທີ່ມີຄວາມຜູກພັນທາງກົດໝາຍລະຫວ່າງຊາດສະມາຊິກອາຊຽນ 10 ປະເທດ. ສັນຍາດັ່ງກ່າວໄດ້ມີການລົງນາມໃນປີ 2005 ເພື່ອຈັດການ ແລະ ຊີ້ນຳການຮ່ວມມືລະດັບພາກພື້ນໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕອບໂຕ້ໄພພິບັດ. ສັນຍານີ້ມີຈຸດປະສົງເພື່ອຮັບໃຊ້ແກ່ວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດຕໍ່ຊີວິດ, ສັງຄົມ, ເສດຖະກິດ, ຊັບສິນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂອງແຕ່ລະຝ່າຍ. ຂະນະດຽວກັນ, ສັນຍານີ້ຍັງໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກ່ຽວກັບການຮ່ວມມືກັນໃນການຕອບໂຕ້ໄພພິບັດໃນລະດັບປະ



ເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ. ເປົ້າໝາຍແມ່ນເພື່ອປັບປຸງຂີດຄວາມສາມາດຂອງອາຊຽນໃນການ ເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າໃນລະດັບພາກພື້ນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ ລວມເຖິງການ ກຽມຄວາມພ້ອມຕອບໂຕ້ກັບເຫດການສຸກເສີນ ແລະ ຫຼຸດຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ. ສັນຍານີ້ ຍັງນັ້ນການສະແຫວງຫາ ແລະ ຂະຫຍາຍການຊ່ວຍເຫຼືອໃນເວລາເກີດໄພພິບັດ ແລະ ການດຳ ເນີນການຮ່ວມມືໃນການຊ່ວຍເຫຼືອ, ການປ້ອງກັນ, ການກອບກູ້ ແລະ ການຟື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດ. AADMER ໄດ້ຮັບການຕົກລົງເຫັນດີໂດຍລັດຖະບານຊາດສະມາຊິກອາຊຽນທັງ 10 ປະເທດ ແລະ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຕັ້ງແຕ່ວັນທີ 24 ທັນວາ 2009.

ສິ່ງສຳຄັນ, ສັນຍານີ້ໄດ້ກຳນົດບັນດາຫຼັກການພື້ນຖານຕ່າງໆເພື່ອໃຫ້ບັນດາປະເທດ ພາຄີ ຫຼື ປະເທດຄູ່ ສັນຍາປະຕິບັດ ເຊິ່ງປະກອບມີ: 1) ບັນດາມາດຕະການໃນການກຳນົດ ຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ; 2) ການປະເມີນ; 3) ການຕິດຕາມ; 4) ການປ້ອງກັນ; 5) ການບັນເທົາ ໄພພິບັດ; 6) ການກຽມພ້ອມຮັບມື; 7) ການຕອບໂຕ້ສຸກເສີນ ແລະ 8) ການຟື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດ. ນອກຈາກນີ້, AADMER ຍັງໄດ້ສ້າງຕັ້ງສູນປະສານງານອາຊຽນສຳລັບໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານ ມະນຸດສະທຳ (ASEAN Humanitarian Assistance Centre: AHA Center). ສູນນີ້ມີ ສຳນັກງານຕັ້ງຢູ່ນະຄອນຫຼວງຈາກາຕ້າ ປະເທດອິນໂດເນເຊຍ ເຊິ່ງມີໜ້າທີ່ໃນການກຽມຄວາມ ພ້ອມໃນການຮັບມືກັບໄພພິບັດ, ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ, ການເຜົາລະວັງ, ແຈ້ງເຕືອນໄພພິບັດ ແລະ ລາຍງານສະຖານະການເບື້ອງຕົ້ນ ລວມເຖິງການປະສານງານ, ການຮ່ວມມື ແລະ ການ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ເມື່ອເກີດໄພພິບັດໃນປະເທດສະມາຊິກ. ນອກຈາກນີ້, ສູນດັ່ງກ່າວຍັງມີ ຈຸດປະສົງເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການຮ່ວມມື, ການປະສານງານລະຫວ່າງປະເທດ ສະມາຊິກອາຊຽນ ແລະ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ແລະ ອົງການລະຫວ່າງປະເທດເພື່ອ ບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ແລະ ເຫດການສຸກເສີນ.

AADMER ປະກອບມີເປົ້າໝາຍສຳຄັນໂດຍຫຍໍ້ດັ່ງນີ້:

- (1) ປັບປຸງຂີດຄວາມສາມາດຂອງຊາດອາຊຽນກ່ຽວກັບລະບົບການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ລວມເຖິງການຕິດຕາມ, ການກຽມຄວາມພ້ອມຕອບໂຕ້ເຫດສຸກເສີນ ແລະ ການ ຫຼຸດຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ ໂດຍວາງນະໂຍບາຍ, ລະບົບວຽກງານ, ຂັ້ນຕອນ, ກົນ ໄກ, ຂອບສະຖາບັນ ແລະ ກົດໝາຍທີ່ສະໜັບສະໜູນທັງໃນລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ລະດັບປະເທດ;
- (2) ເພີ່ມການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານມະນຸດສະທຳ ແລະ ການປະສານງານໃນການຕອບໂຕ້ ເຫດການສຸກເສີນ ເພື່ອໃຫ້ປະເທດສະມາຊິກສາມາດຕອບໂຕ້ໄພພິບັດຢ່າງມີ ປະສິດທິພາບ, ຫັນເວລາ ແລະ ເຊື່ອຖືໄດ້ ຜ່ານການປະຕິບັດກົນໄກການເຮັດວຽກ ແລະ ການລະດົມຊັບພະຍາກອນຢ່າງວ່ອງໄວ;
- (3) ເສີມສ້າງຂີດຄວາມສາມາດທາງເຕັກນິກ ແລະ ສະຖາບັນຂອງປະເທດສະມາຊິກ ຜ່ານການຈັດກຽມໂຄງການພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວ



ກັບການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ, ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ ແລະ ການຕອບ
ໂຕ້ເຫດການສູກເສີນຜ່ານການແລກປ່ຽນ ຫຼື ແບ່ງປັນຄວາມຮູ້, ຂໍ້ມູນປະສົບການ
ແລະ ຄວາມຊຸ່ງວຊານເພື່ອກຽມຄວາມພ້ອມຕອບໂຕ້ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ
ຈາກໄພພິບັດ;

- (4) ຊ່ວຍເຫຼືອປະເທດສະມາຊິກ ແລະ ສົ່ງເສີມການຮ່ວມມືໃນການຫຼຸດຄວາມສ່ຽງຈາກ
ໄພພິບັດ ລວມເຖິງການປັບຕົວຕໍ່ການປ່ຽນແປງສະພາບພູມິອາກາດໃນພາກພື້ນເພື່ອ
ໃຫ້ເກີດການພັດທະນາທີ່ຍືນຍົງ;
- (5) ສົ່ງເສີມການຮ່ວມມືທີ່ໄກ້ຊິດໃຫ້ຫຼາຍຢູ່ຂຶ້ນໃນການກຽມຄວາມພ້ອມ, ການຕອບ
ໂຕ້, ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ ແລະ ການຟື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດກັບຄູ່ຮ່ວມ
ພັດທະນາ, ອົງການລະຫວ່າງປະເທດ, ອົງການພາກປະຊາຊົນ, ສະຖາບັນການສຶກ
ສາ, ອົງການທະຫານ ແລະ ໜ່ວຍງານສະເພາະຂອງສະຫະປະຊາຊາດ;
- (6) ສະໜັບສະໜູນແນວທາງຂອງຊຸມຊົນໃນການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ແລະ ປຸກຈິດສໍານຶກ
ດ້ານໄພພິບັດໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໃນອາຊຽນ ເພື່ອປຸກຝັງວັດທະນະທໍາແຫ່ງຄວາມ
ປອດໄພ ແລະ ການປັບຕົວ.

ພາກທີ III ການຟື້ນຟູຫຼັງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ

ການຟື້ນຟູຫຼັງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງເປັນໜ້າທີ່ສໍາຄັນໜຶ່ງຂອງລັດຖະບານ
ເປັນຕົ້ນແມ່ນຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ (ຄຄພ) ແຕ່ລະຂັ້ນ ໂດຍຜ່ານການຮ່ວມມື
ກັບພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ຂະບວນການດັ່ງກ່າວເນັ້ນ: 1) ສ້ອມແປງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ,
ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່, ສຸຂະພາບ, ຊັບສິນທາງກາຍະພາບ ແລະ ສັງຄົມ, ວັດທະນະທໍາ ແລະ
ສິ່ງແວດລ້ອມ ຕະຫຼອດຮອດກິດຈະກຳທາງເສດຖະກິດຂອງຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໃຫ້
ກັບຄືນສູ່ສະພາບປົກກະຕິ ຫຼື ສ້າງໃຫ້ກັບຄືນມາດີກ່ວາເກົ່າ (Build Back Better: BBB)
ແລະ 2) ສ້ອມແປງທີ່ຢູ່ອາໄສ, ໂຄງລ່າງພື້ນຖານໄລຍະກາງ ແລະ ໄລຍະຍາວທີ່ຈຳເປັນສໍາລັບ
ການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດໃນອານາຄົດ. ແນວໃດກໍຕາມ, ກ່ອນ
ການຟື້ນຟູຫຼັງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຄຄພ ແຕ່ລະຂັ້ນຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຫຼັກການທີ່
ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນມາດຕາທີ 21 – 29 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ (ສະພາແຫ່ງ
ຊາດ, 2019).



3.1 ການປະສານງານ ແລະ ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອສຸກເສີນ

3.1.1 ປະສານງານຫາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

- ປະສານງານຫາກອງເລຂາ ຄຄພ ຂັ້ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
- ປະສານງານຫາອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນໃນພື້ນທີ່ປະສົບໄພ;
- ປະສານງານຫາຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ;

3.1.2 ກວດກາຜົນກະທົບ, ຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອສຸກເສີນ

- ຈັດຕັ້ງທີມງານກວດກາຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອສຸກເສີນເບື້ອງຕົ້ນ;

- ວາງວາງລົງພື້ນທີ່ເກີດໄພພິບັດ ແລະ ກຽມພາຫະນະທີ່ເໝາະສົມ
- ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການອັນຮີບດ່ວນເພື່ອໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອເບື້ອງຕົ້ນ ເຊັ່ນ ອາຫານແຫ້ງ,

ນ້ຳດື່ມທີ່ປອດໄພ, ການເຂົ້າເຖິງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານສຸຂະອະນາໄມ, ສາທາລະນະສຸກ

ແລະ ທີ່ພັກອາໄສຊົ່ວຄາວ;

- ກະກຽມທີ່ພັກເຊົາໃຫ້ພະນັກງານຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດທີ່ຈະປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດ;

- ສະໜອງຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານ ແລະ ອົງການດ້ານມະນຸດສະທຳ

3.1.3 ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອສຸກເສີນເພື່ອບັນເທົາທຸກເບື້ອງຕົ້ນ

- ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອສຸກເສີນ ແລະ ບັນເທົາທຸກຜູ້ປະສົບໄພໃນເບື້ອງຕົ້ນ;
- ສ້ອມແປງໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນໃນການໃຊ້ຊີວິດປະຈຳວັນ;
- ຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພດ້ານສຸຂະພາບ, ຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນຂອງຜູ້ປະສົບໄພພິບັດ;
- ສ້ອມແປງໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ຈຳເປັນຮີບດ່ວນເພື່ອແກ້ໄຂເຫດການສຸກເສີນ

3.1.4 ຈັດຕັ້ງທີມງານປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດ PDNA

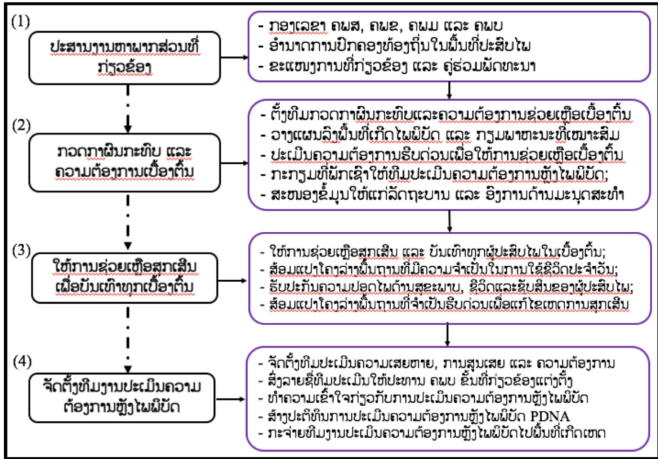
ພາຍຫຼັງປະສານງານແລ້ວຕ້ອງຮີບຮ້ອນແຕ່ງຕັ້ງທີມງານປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດເພື່ອໃຫ້ມີບ່ອນອີງໃນການເຮັດວຽກ. ຂະບວນການມີຂັ້ນຕອນດັ່ງນີ້:

- ຈັດຕັ້ງທີມງານປະເມີນຄວາມເສຍຫາຍ, ການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດ;
- ສົ່ງລາຍຊື່ທີມປະເມີນໃຫ້ປະທານ ຄຄພ ຂັ້ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງແຕ່ງຕັ້ງ;
- ທຳຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບວິທີການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດ;



- ສ້າງຂອບການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດ PDNA;
- ກະຈ່າຍທີມງານປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດໄປພື້ນທີ່ທີ່ເກີດໄພພິບັດ.

ແຜນວາດທີ 1 ຂັ້ນຕອນກະກຽມກ່ອນການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດ



ຫຼັງຈາກຈັດຕັ້ງທີມງານປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດ (PDNA) ເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ ຂັ້ນຕອນຕໍ່ມາທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ ເຮັດນັ້ນກໍຄື: 1) ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດ; 2) ການວາງແຜນພື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດ; 3) ການດຳເນີນການພື້ນຟູ; ແລະ 4) ການຕິດຕາມກວດກາຫຼັງການພື້ນຟູ.



3.2 ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດ (PDNA)

3.2.1 ບາດກ້າວໃນການດຳເນີນການປະເມີນ

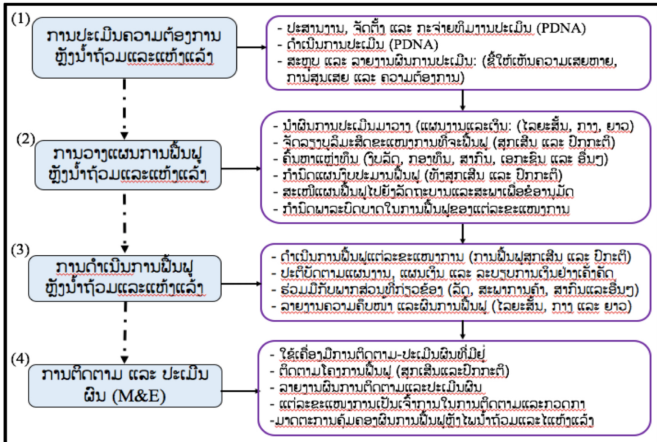
ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດເຫຼົ່ານີ້ເປັນໜ້າທີ່ຕົ້ນຕໍຂອງລັດຖະບານ ໂດຍສະເພາະ ຄລພ ຂັ້ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ້ອງເປັນເຈົ້າການໃນການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດເຫຼົ່ານີ້. ໂດຍທົ່ວໄປ, ການປະເມີນດັ່ງກ່າວມັກຈະໃຊ້ວິທີວິທະຍາການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດ (Post-Disaster Assessment: PDNA⁸). ຂະບວນການປະເມີນສ່ວນໃຫຍ່ມັກຈະເນັ້ນຄວາມເສຍຫາຍດ້ານຊັບສິນ, ການສູນເສຍຕໍ່ກິດຈະກຳທາງເສດຖະກິດ ແລະ ການສູນເສຍຂອງມະນຸດ ລວມເຖິງຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາກອນທຸກກຸ່ມທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ກຸ່ມຄົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ (vulnerable) ເຊັ່ນ: ຜູ້ຍິງ, ຄົນພິການ ແລະ ຜູ້ອາຍຸສູງມັກຈະຖືກເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບ ແລະ ຊ່ອງວ່າງທາງສັງຄົມ. ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດດັ່ງກ່າວປະກອບມີບາດກ້າວດັ່ງນີ້:

- ຕິດຕໍ່ຫາອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງໃນພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ;
- ກຳນົດຂອບເວລາສຳລັບການເກັບກຳ ແລະ ປະມວນຜົນຂໍ້ມູນພາຍໃນໄລຍະເວລາ 2-4 ອາທິດ;
- ສົ່ງທີມງານປະເມີນພ້ອມເຄື່ອງມືໄປຍັງເຂດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນ;
- ດຳເນີນການປະເມີນຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ການສູນເສຍທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກໄພພິບັດດັ່ງກ່າວ;
- ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການຟື້ນຟູ ແຕ່ຕ້ອງເປັນຄວາມຕ້ອງການທີ່ເກີດຈາກໄພພິບັດທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງເທົ່ານັ້ນ;
- ຂຽນລາຍງາຍຜົນການປະເມີນ ໂດຍຊີ້ໃຫ້ເຫັນຄວາມເສຍຫາຍ, ການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຟື້ນຟູ ຫຼັງໄພພິບັດດັ່ງກ່າວ (ຮູບແບບການຂຽນລາຍງານຄັດຕິດໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ A4).

⁸ PDNA ເປັນວິທີວິທະຍາໜຶ່ງທີ່ໄດ້ຮັບການຍອມຮັບໃນລະດັບສາກົນໃນການພິຈາລະນາຄວາມເສຍຫາຍທາງກະທຳພາບ, ຄວາມເສຍຫາຍທາງເສດຖະກິດ ແລະ ກຳໃຊ້ຈ່າຍໃນການຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການໃນການຟື້ນຟູຫຼັງເກີດໄພພິບັດ ທາງທຳມະຊາດຢ່ານຂະບວນການທີ່ລັດຖະບານເປັນຜູ້ດຳເນີນການ. ຂະບວນການນີ້ມັກຖືກດຳເນີນການພາຍໃຕ້ການນຳຂອງລັດຖະບານຂອງປະເທດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ.



ແຜນວາດທີ 2: ການພັ້ນການພັ້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດ



3.2.2 ຂະແໜງການທີ່ຈະຕ້ອງການປະເມີນ

ໂດຍທົ່ວໄປ ຂະແໜງການທີ່ຈະຕ້ອງປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດ ມີ 3 ດ້ານ ດັ່ງນີ້:

1. ສັງຄົມ	2. ການຜະລິດ	3. ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ
<ul style="list-style-type: none"> - ທີ່ຢູ່ອາໄສແລະບ່ອນຕັ້ງຖິ່ນຖານ - ສຸຂະພາບ - ສາທາລະນະສຸກ - ໂພຊະນາການ - ການສຶກສາ - ວັດທະນະທຳ 	<ul style="list-style-type: none"> - ການປະມົງ - ສັດລ້ຽງ - ຊົນລະປະທານ - ອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ - ການຄ້າ-ບໍລິການ - ການທ່ອງທ່ຽວ 	<ul style="list-style-type: none"> - ການຄົມມະນາຄົມ - ນໍ້າໃຊ້ ແລະສຸຂະພິບານ - ສຸຂະອານາໄມ - ໄຟຟ້າ (ໜໍ້ແປງ, ຕາຂ່າຍ) - ການຂົນສົ່ງທາງບົກແລະທາງນໍ້າ - ໄທຂະຄົມມະນາຄົມ

ຂະແໜງການປົນຄ້ອມ ຫຼື ປົນຄ້ອມ:

ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ, ຊີວິດການເປັນຢູ່, ການປົກຄອງ, ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ, ການປົກປ້ອງ ເດັກ, ຄົນພິການ, ເສຍອົງຄະ, ຄົນສູງອາຍຸ, ຍິງໜ້າຍ ການຈ້າງງານ, ການພັດທະນາມະນຸດ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ເສດຖະກິດມະຫາພາກ, ລາຍໄດ້ລະດັບບຸກຄົນ ແລະ ຄົວເຮືອນ



3.2.3 ການຂຽນລາຍງານຜົນການປະເມີນ

ການຂຽນລາຍງານຜົນການປະເມີນດັ່ງກ່າວຕ້ອງໃຊ້ຂໍ້ມູນດ້ານປະລິມານກ່ຽວກັບມູນຄ່າຂອງຊັບສິນທາງດ້ານກາຍະພາບ (ເຊັ່ນ: ທີ່ດິນ, ເຄື່ອງຈັກ, ອາຄານ, ພາຫະນະ, ເງິນ...) ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ຜົນຜະລິດ (ກິດຈະການ ຫຼື ໂອກາດທາງເສດຖະກິດ ແລະ ຊີວິດ) ທີ່ສູນເສຍ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນສໍາລັບການພິ້ນຟູ ຫຼື ກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່. ບົດລາຍງານຄວນຊີ້ໃຫ້ເຫັນປະເດັດດັ່ງນີ້:

- ຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ການສູນເສຍຂອງຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ (ຫຼັກເວັ້ນ ບັນຊີຊໍາກັ້ນ);
- ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ຫຼື ຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ ໃນອະນາຄົດ;
- ມູນຄ່າຊັບສິນທາງກາຍະພາບທັງຂອງລັດ ແລະ ເອກະຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ;
- ລະບຸວິທີຮ່ວມມືກັບອໍານາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂະແໜງການໃນການພິ້ນຟູ;
- ລະບຸຄວາມຕ້ອງການພິ້ນຟູ ແລະ ສ້າງຄືນໃໝ່ຫຼັງໄພພິບັດ (ໄລຍະສັ້ນ, ກາງ ແລະ ຍາວ);

◆ ຄວາມຕ້ອງການພິ້ນຟູໄລຍະສັ້ນ, ໄລຍະກາງ ແລະ ໄລຍະຍາວ

- ຄວາມຕ້ອງການພິ້ນຟູໄລຍະສັ້ນສ່ວນໃຫຍ່ຈະເປັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ເຊັ່ນ ກະສິກໍາ, ອຸສະຫະກໍາທີ່ມີການຈ້າງງານ ຈໍານວນຫຼາຍ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ, ການຂົນສົ່ງ ແລະ ອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ).
- ຄວາມຕ້ອງການພິ້ນຟູໄລຍະຍາວສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບການຍົກລະດັບໂຄງລ່າງພື້ນຖານ (ສ້ອມແປງທາງ, ຂົວ, ຊົນລະປະທານ ແລະ ການເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ).
- ຄວາມຕ້ອງການພິ້ນຟູໄລຍະຍາວຈະເປັນຄວາມຕ້ອງການເງິນທຶນເພື່ອສ້ອມແປງເຮືອນ, ໂຮງຮຽນ, ຖະໜົນ ແລະ ຊົນລະປະທານ ລວມເຖິງການຜະລິດກະສິກໍາທິດແທນ, ການສະໜອງສິນເຊື້ອ, ການສະໜັບສະນູນກິດຈະກໍາທີ່ຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດລາຍໄດ້ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ໃໝ່.
- ສໍາລັບຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ແລະ ໂພຊະນາການເປັນການຍາກທີ່ຈະຈໍາແນກຄວາມຕ້ອງການທີ່ເກີດຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ຈາກຄວາມຕ້ອງການທີ່ມີຢູ່ແລ້ວໃນຂະແໜງການເຫຼົ່ານີ້. ແນວໃດກໍຕາມ, ການຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການພິ້ນຟູໃນຂະແໜງການນີ້ສາມາດແຍກອອກດັ່ງນີ້:



- (1) (1) 20-25% ຂອງປະຊາກອນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທີ່ຂາດສານອາຫານໂດຍສະເພາະ ເດັກນ້ອຍອາຍຸຕໍ່າກວ່າ 5 ປີ ແລະ ແມ່ຍິງຖືພາ;
- (2) ໜ້ອຍກວ່າ 40% ຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບມີການເຂົ້າເຖິງວິດຖາຍທີ່ມີສຸຂະ ອະນາໄມ, ສະຖານະການທີ່ຊຸດໂຊມໃນຕອນນັ້ນ ແລະ ຫຼັງຈາກນັ້ນ;
- (3) ພະຍາດທີ່ສາມາດປ້ອງກັນໄດ້ ແລະ ບັນຫາສຸຂະພາບມີຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ແຕ່ການ ປະຖົມພະຍາບານແມ່ນມີໜ້ອຍ ແລະ ສຸກສາລາໃນທຸກລະດັບແມ່ນມີ ຊັບພະຍາກອນບໍ່ພຽງພໍ, ບໍ່ມີບຸກຄະລາກອນດ້ານການແພດພຽງພໍ ແລະ ຂາດ ອຸປະກອນການແພດທີ່ຈໍາເປັນປະມານຈັກເປີເຊັນ.

3.3 ການວາງແຜນພື້ນຟູຫຼັງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ

ຫຼັງຈາກໄດ້ຜົນການປະເມີນຄວາມເສຍຫາຍ, ການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ແລ້ວ, ຂັ້ນຕອນຕໍ່ມາທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ເຮັດນັ້ນກໍຄື: ນໍາເອົາຜົນການປະເມີນດັ່ງກ່າວມາວາງແຜນພື້ນ ຟູ ແລະ ກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່. ການວາງແຜນດັ່ງກ່າວຕ້ອງຊື້ໃຫ້ເຫັນປະເດັນດັ່ງລຸ່ມຕໍ່ໄປນີ້:

- (1) ຊື້ໃຫ້ເຫັນຂະແໜງການ ແລະ ສະຖານທີ່ທີ່ຈະພື້ນຟູ ຫຼື ກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່;
- (2) ຈັດລຽງບຸລິມະສິດໂຄງການທີ່ຈະພື້ນຟູ ຫຼື ກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່ (ທັງພື້ນຟູສຸກເສີນ ແລະ ປົກກະຕິ);
- (3) ຈໍານວນເງິນທີ່ຕ້ອງການໃຊ້ໃນການພື້ນຟູ ຫຼື ກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່ (ສະກຸນເງິນກີບ ແລະ ທຽບໂດລາ).

3.3.1 ການວາງແຜນພື້ນຟູສຸກເສີນ

ການວາງແຜນພື້ນຟູສຸກເສີນສາມາດປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

- 1) ກອງເລຂາຄະນະກໍາມະການ ຄພສ ສັງລວມແລ້ວລາຍງານປະທານ ຄພສ;
- 2) ປະທານ ຄພສ ສະເໜີລາຍງານລັດຖະບານ (ຫສນຍ) ເພື່ອສະເໜີຂໍການອະນຸມັດ ງົບປະມານໃນການແກ້ໄຂສຸກເສີນ ເຊັ່ນ: ທີ່ຢູ່ອາໄສ, ອາຫານ, ເຄື່ອງນຸ່ງ ຫົ່ມ, ເຄື່ອງໃຊ້, ແລະ ນໍ້າດື່ມ-ນໍ້າໃຊ້ ສຸຂະພິບານ ລວມເຖິງການດູແລສຸຂະພາບເບື້ອງ ຕົ້ນ.
- 3) ຫສນຍ ລາຍງານທ່ານນາຍົກເພື່ອສະເໜີໃຊ້ແຫຼ່ງການເງິນທີ່ມີຢູ່ (ງົບປະມານບ້ວງ ແຮລັດຖະບານ; ບ້ວງແຮສຸກເສີນລັດຖະບານ;
- 4) ຫສນຍ ຄົ້ນຄວ້າແຫຼ່ງງົບປະມານ ແລ້ວແຈ້ງການອອກມາໃຫ້ນໍາໃຊ້ງົບປະມານໃດ ໜຶ່ງ ໂດຍຈະມອບໃຫ້ ຄພສ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການພື້ນຟູ;
- 5) ຄພສ ມອບໃຫ້ຂະແໜງການທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍໃຫ້ ຄພຂ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ;
- 6) ແກ້ໄຂຜົນກະທົບດ້ານລາຄາສິນຄ້າ ໂດຍໃຊ້ມາດຕະການຕາມດໍາລັດ 474/ລບ.



- 7) ແກ້ໄຂສຸກເສີນກັບຜົນກະທົບກັບເສັ້ນທາງຫຼວງແຫ່ງຊາດຄວນໃຊ້ງົບປະມານບ້ວງກອງທຶນທາງ; ສ່ວນທາງຫຼວງທ້ອງຖິ່ນ ຕ້ອງໃຊ້ງົບປະມານສະເພາະຂອງລັດຖະບານ;
- 8) ການຟື້ນຟູເສັ້ນທາງ ແລະ ຂົວທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນັ້ນ ຕ້ອງແຍກອອກຈາກກັນໃຫ້ຊັດເຈນລະຫວ່າງການແກ້ສະຖານະການສຸກເສີນກັບການຟື້ນຟູປົກກະຕິ.

3.3.2 ການວາງແຜນຟື້ນຟູປົກກະຕິ

ການວາງແຜນຟື້ນຟູປົກກະຕິມີລາຍການດັ່ງນີ້: ຂົວ, ທາງ, ໂຮງຮຽນ, ໂຮງໝໍ, ສຸກສະລາ, ແຫຼ່ງງົບປະມານ, ວັດສະດຸ ແລະ ແຮງງານ. ແນວໃດກໍຕາມ, ແຕ່ລະຂະແໜງການຕ້ອງປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

- (1) ອີງໃສ່ຜົນຂອງການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຂອງຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ;
- (2) ອີງໃສ່ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງລັດຖະບານ;
- (3) ພິຈາລະນາແຫຼ່ງການເງິນ ແລະ ຄວາມສາມາດດ້ານການເງິນຂອງປະເທດທີ່ມີຢູ່;
- (4) ຈັດບຸລິມະສິດຄວາມຕ້ອງການຟື້ນຟູ ຫຼື ພັດທະນາຄືນໃໝ່ ແລະ ງົບປະມານທີ່ຈະຕ້ອງໃຊ້;
- (5) ກຳນົດປະຊາກອນເບົາໜາຍ, ຂະແໜງການ ແລະ ຂອບເວລາທີ່ ຈະຟື້ນຟູ (ລະຫວ່າງ 2 - 3 ປີ);
- (6) ລາຍງານລັດຖະບານ ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ກະຊວງແຜນການຮັບຮູ້ນຳ;
- (7) ທຸກໆໂຄງການຟື້ນຟູປົກກະຕິຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນຈາກ ກອງເລຂາ ຄພສ, ຮສສ;
- (8) ກະຊວງແຜນການສັງລວມທຽບໃສ່ຂໍ້ມູນຂະແໜງການ ແລະ ບັນດາແຂວງທີ່ສະເໜີມາ ເພື່ອສົມທຽບຢັ້ງຢືນສະເໜີສະພາຮອງໂຄງການຟື້ນຟູປົກກະຕິ;
- (9) ເມື່ອສະພາຮອງແລ້ວທາງກະຊວງແຜນການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ຂະແໜງການ ແລະ ແຂວງ;
- (10) ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນຕິດຕາມຮ່ວມກັບບັນດາຂະແໜງການທີ່ມີໂຄງການຟື້ນຟູ;
- (11) ກຳນົດແຫຼ່ງການເງິນທີ່ມີຢູ່ ໂດຍທົບທວນຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ, ກອງທຶນປະກັນໄພພິບັດ, ງົບປະມານຂອງຊາດ, ງົບປະມານປະຈຳປີ, ແຫຼ່ງທຶນສ່ວນບຸກຄົນ, ການສະໜອງທຶນ, ການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຈາກຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາສາກົນ ແລະ ອື່ນໆ;
- (12) ສະເໜີແຜນການຟື້ນຟູນັ້ນໄປຍັງອົງການລັດຖະບານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອອະນຸມັດ ແລະ ຈັດສັນງົບປະມານ (ມາດຕາ 32 ໝວດ 3 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ (2019)).



3.3.3 ຄົ້ນຄວ້າແຫຼ່ງງົບປະມານພື້ນຟູໄພພິບັດທີ່ມີຢູ່

ເມື່ອເກີດໄພນໍ້າຖ້ວມ ຫຼື ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຄລຸພ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕາມທີ່ໄດ້ ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ຕ້ອງກວດເບິ່ງແຫຼ່ງງົບປະມານທີ່ມີຢູ່ວ່າສາມາດໃຊ້ແຫຼ່ງໃດແດ່ໄດ້. ປະຈຸບັນ ລັດຖະບານລາວ ມີ ເຄື່ອງມືທາງການເງິນຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້:

- 1) ຄັງແຮຂອງລັດຖະບານ (ກົມງົບປະມານ, ກະຊວງການເງິນ);
- 2) ຄັງສະສົມແຫ່ງລັດ (ກົມງົບປະມານ, ກະຊວງການເງິນ);
- 3) ກອງທຶນສັງຄົມສິງເຄາະ (ກົມສັງຄົມສິງເຄາະ, ກະຊວງແຮງງານແລະສະຫວັດດີການສັງຄົມ);
- 4) ກອງທຶນທາງ (ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ);
- 5) ກອງທຶນສຸກເສີນແຂວງ (ບັນດາແຂວງ);
- 6) ກອງທຶນປະກັນໄພຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດໃນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ (SEADRIF) ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນສະມາຊິກ ເລີ່ມແຕ່ປີ 2021 ເປັນຕົ້ນໄປ;
- 7) ແຫ່ງເງິນກຸ້ດອກເບ້ຍຕໍ່າ ແລະ ໄລຍະຍາວ ຈາກອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ;
- 8) ທຶນລະດົມຈາກສັງຄົມ, ເອກະຊົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ
- 9) ອື່ນໆ.

3.4 ການດຳເນີນການພື້ນຟູຫຼັງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ

ການພື້ນຟູຫຼັງໄພນໍ້າຖ້ວມແລະໄພແຫ້ງແລ້ງເປັນໜ້າທີ່ໜຶ່ງຂອງອົງການລັດຖະບານ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ (ໂດຍສະເພາະ ຄພສ, ຄພຂ ແລະ ຄພມ) ໃນພື້ນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ. ຂະບວນການປະຕິບັດ ມີບາດກ້າວດັ່ງນີ້: 1) ນຳພາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການພື້ນຟູທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດຈາກສະພາ (ແຫ່ງຊາດ ຫຼື ສະພາທ້ອງຖິ່ນ) ໂດຍຮ່ວມມືກັບທຸກຂະແໜງການ ແລະ ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; 2) ພິຈາລະນາຄວາມເປັນໄປໄດ້, ຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ເນັ້ນຄຸນນະພາບເປັນຫຼັກເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດໃນອະນາຄົດ; 3) ໃຊ້ແນວທາງແບບປະສົມປະສານເພື່ອສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ສັງຄົມ; ແລະ 4) ອີງໃສ່ຫຼັກການສ້າງກັບຄືນມາໃຫ້ດີກວ່າເກົ່າ (BBB). ການພື້ນຟູຫຼັງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງອາດຈະມີ ຄວາມແຕກຕ່າງກັນຂຶ້ນກັບຄວາມຮຸນແຮງ, ຂອບເຂດ ແລະ ໄລຍະເວລາຂອງໄພພິບັດ.

3.4.1 ຂະແໜງການທີ່ຈະຕ້ອງພື້ນຟູ

ການພື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດເຫຼົ່ານີ້ປະກອບມີ 3 ດ້ານດັ່ງລຸ່ມນີ້:

➢ ສັງຄົມ (Social Sectors)

ການພື້ນຟູດ້ານນີ້ລວມມີ: ທີ່ຢູ່ອາໄສ, ການຕັ້ງຖິ່ນຖານ, ການສຶກສາ, ສຸຂະພາບ, ໄພຊະນາການ ແລະ ວັດທະນະທຳ. ນອກຈາກນີ້, ການພື້ນຟູມະນຸດ ແລະ ສັງຄົມຍັງກ່ຽວຂ້ອງກັບສຸຂະພາບຈິດ, ສັງຄົມ, ຮ່າງກາຍ, ສະຫວັດດີພາບຂອງບຸກຄົນ, ຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນ.



➢ **ເສດຖະກິດ ຫຼື ການຜະລິດ (Economic/productive)**

ການຟື້ນຟູຂະແໜງການນີ້ເນັ້ນດ້ານກະສິກໍາ, ອຸດສາຫະກໍາ, ການຄ້າ, ການບໍລິການ, ໂອກາດການຈ້າງງານ, ຄວາມສາມາດໃນການດໍາເນີນທຸລະກິດໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະການສູນເສຍຜົນຜະລິດ ເຊັ່ນ: ການປູກຝັງ, ການລ້ຽງສັດ, ການປະມົງ, ການຄ້າ, ອຸດສາຫະກໍາ, ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ອື່ນໆ).

➢ **ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ (Buildings/Infrastructure Sector)**

ການຟື້ນຟູດ້ານນີ້ເນັ້ນໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ຈໍາເປັນຕໍ່ການຜະລິດ, ການບໍລິການ, ການດໍາລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍລະບົບນໍ້າໃຊ້ (ນໍ້າປະປາ, ບາດານ, ນໍ້າສ້າງ, ນໍ້າລິນ), ສຸຂາພິບານ (ລະບົບລະບາຍ ນໍ້າ ແລະ ບໍາບັດນໍ້າເປື້ອນ), ເສັ້ນທາງ, ຂົວ, ຊົນລະປະທານ, ເຄຫະສະຖານ, ປ້ອງກັນຕະຝັ່ງເຈື່ອນ, ສະໜາມບິນ, ເສັ້ນທາງລົດໄຟ ແລະ ໄຟຟ້າ (ລະບົບຕາຂ່າຍ ແລະ ໜັ່ງແປງໄຟຟ້າ) ທີ່ເສຍຫາຍ ຫຼື ເປ່ເພ.

➢ **ຂະແໜງການປົ່ນອ້ອມ (Sounded sectors)**

ການຟື້ນຟູດ້ານນີ້ປະກອບມີການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ, ຊີວິດການເປັນຢູ່, ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ, ການປົກຄອງ, ການປົກປ້ອງເດັກ, ຄົນພິການ, ເສຍອົງຄະ, ຜູ້ອາຍຸສູງ, ການຈ້າງງານ, ການອົບພະຍົບຂອງແມ່ຍິງ, ການພັດທະນາມະນຸດ, ເສດຖະກິດມະຫາພາກ, ລາຍໄດ້ລະດັບບຸກຄົນ ແລະຄົວເຮືອນ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

3.4.2 ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຟື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດ

ຂະແໜງການທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການຟື້ນຟູຫຼັງໄພນໍ້າຖ້ວມແລະແຫ້ງແລ້ງ	ກິດຈະກໍາການຟື້ນຟູທີ່ສໍາຄັນ
1. ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແລະພະແນກການທີ່ຂຶ້ນກັບ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ກໍ່ສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສຊົ່ວຄາວສໍາລັບຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ▪ ກໍ່ສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສຖາວອນໃຫ້ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ (ບາງກໍລະນີ) ▪ ບັບປຸງເສັ້ນທາງ-ຂົວ (ທ້ອງຖິ່ນແລະແຫ່ງຊາດ) ທີ່ເສຍຫາຍ ▪ ສ້າງຄອງລະບາຍນໍ້າແລະຖັງບໍາບັດນໍ້າເປື້ອນຢູ່ບ່ອນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ ▪ ສ້າງທາງດິນແດງຫາເຂດການຜະລິດກະສິກໍາ ▪ ລະບົບນໍ້າໃຊ້ (ນໍ້າລິນ, ນໍ້າບາດານ, ນໍ້າປະປາ) ແລະ ສຸຂະພິບານ ▪ ປ້ອງກັນຕະຝັ່ງເຈື່ອນ, ສະໜາມບິນ ແລະ ເສັ້ນທາງລົດໄຟ ▪ ເບິ່ງສັນຍາການກໍ່ສ້າງລະຫວ່າງເຈົ້າຂອງໂຄງການກັບຜູ້ຮັບໜີ້



<p>2. ສາທາລະນະສຸກ ແລະ ພະແນກ ການທີ່ຂຶ້ນກັບ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ສ້ອມແປງ ຫຼື ສ້າງສະຖານບໍລິການສາທາລະນະສຸກຄົນໃໝ່ ▪ ສ້ອມແປງອຸປະກອນການແພດທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ ▪ ຕິດຕັ້ງສິ່ງອ່ານວຍຄວາມສະດວກໃນການກວດສຸຂະພາບ ▪ ຕິດຕາມຄວາມສ່ຽງຂອງພະຍາດທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ ▪ ໃຫ້ຄວາມຮູ້ດ້ານສຸຂະສຶກສາແລະສະໜອງອຸປະກອນການແພດ ▪ ສະໜອງເຄື່ອງກອງນໍ້າໃນສະຖານທີ່ພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ ▪ ສະໜອງທີມແພດເຄື່ອນທີ່ ແລະ ແຈກຢາຍາໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າ
<p>3. ແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ແລະ ພະແນກການທີ່ຂຶ້ນກັບ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ຍົກຍ້າຍຄອບຄົວທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໄປຍັງສະຖານທີ່ທີ່ປອດໄພ ▪ ສະໜອງອາຫານ (ເຂົ້າ) ແລະ ເງິນແກ່ຄອບຄົວທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ▪ ສະໜອງອຸປະກອນສົມທົບໃນການກໍ່ສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສ ▪ ປົກປ້ອງເດັກ, ຄົນພິການ, ຜູ້ອາຍຸສູງ ແລະ ຜູ້ດ້ອຍໂອກາດທີ່ສຸດ ▪ ລະດົມທຶນ ແລະ ເຄື່ອງຊ່ວຍເຫຼືອຕາມການອານຸມັດຂອງລັດຖະບານ ▪ ຊ່ວຍເຊື່ອມຕໍ່ກັບຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນໃນກໍລະນີພັດພາກກັນ; ▪ ປະສານ ແລະ ຄຸ້ມຄອງກິດຈະກຳການຟື້ນຟູຫຼັງນໍ້າຖ້ວມແລະແຫ້ງແລ້ງ ▪ ຈັດສັນອາຊີບໃໝ່ໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບເປັນແຕ່ລະກໍລະນີ ▪ ຈັດຫາງານໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວມີວຽກເຮັດພາຍໃນ 45-60 ວັນ ▪ ການສຳຫຼວດ ແລະ ເກັບກຸລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ໃນພື້ນທີ່ທີ່ຈະຟື້ນຟູ.
<p>4. ການເງິນ ແລະ ທະນາຄານ ແລະ ພະແນກ ການທີ່ຂຶ້ນກັບ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ນະ ໂຍບາຍດ້ານພາສີ-ອາກອນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງການຟື້ນຟູໄພພິບັດ ▪ ພື້ນຟູເສດຖະກິດທ້ອງຖິ່ນໂດຍເນັ້ນກຸ່ມທີ່ມີຄວາມສ່ຽງແລະດ້ອຍໂອກາດທີ່ສຸດ ▪ ພິຈາລະນາແລະເປີກຈ່າຍງົບປະມານການຟື້ນຟູ ▪ ສະໜອງສິນເຊື້ອດອກເບ້ຍຕໍາແກ່ຄອບຄົວທີ່ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ



	<ul style="list-style-type: none"> ຂະຫຍາຍເວລາການຊຳລະໜີ້ ຫຼື ດອກເບ້ຍໃຫ້ຄອບຄົວທີ່ໄດ້ຮັບ ຜົນກະທົບເປັນແຕ່ລະກໍລະນີ (ກູ້ຢືມກ່ອນເກີດໄພພິບັດ)
5. ກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ ແລະ ພະແນກການ ທີ່ຂຶ້ນກັບ	<ul style="list-style-type: none"> ສ້ອມແປງຊົນລະປະທານທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ ຟື້ນຟູແຫຼ່ງການປະມົງ ສະໜອງແນວພັນ (ພືດ, ສັດ), ປຸຍ, ຢາປາບສັດຕູພືດ, ວັກຊີນ ແລະ ອຸປະກອນສັດຕະວະແພດ ອານາໄມ ຫຼື ບຸກເບີກພື້ນທີ່ກະສິກຳໃຫ້ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ສະໜອງເຕັກນິກວິຊາການແລະອຸປະກອນຜະລິດກະສິກຳທີ່ຈຳເປັນ
6. ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ ແລະ ພະແນກ ການທີ່ຂຶ້ນກັບ	<ul style="list-style-type: none"> ສ້ອມແປງຕາຂ່າຍໄຟຟ້າ ແລະ ຕິດຕັ້ງໜັ້ແປງໄຟຟ້າ ຕິດຕັ້ງລະບົບໄຟຟ້າໃນສະຖານທີ່ພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ
7. ສຶກສາທິ ການ ແລະ ກິລາ ແລະ ພະແນກ ການທີ່ຂຶ້ນກັບ	<ul style="list-style-type: none"> ຈັດຫາສະຖານທີ່ຈັດການຮຽນ-ການສອນຊົ່ວຄາວ ສ້ອມແປງໂຮງຮຽນ (ກໍລະນີໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍບາງສ່ວນ) ກໍ່ສ້າງໂຮງຮຽນຄືນໃໝ່ (ກໍລະນີໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍທັງໝົດ) ຈັດຫາອຸປະກອນການສອນ-ການຮຽນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ ຊ່ວຍເຫຼືອຄຸທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ບໍ່ສາມາດຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງ ປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມໃນສະຖານສຶກສາຄືນໃໝ່
8. ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ	<ul style="list-style-type: none"> ຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານຢ່າງທັນການ; ບຸລະນະມໍລະດົກວັດທະນາທຳທີ່ເປັນວັດຖຸ ແລະ ບໍ່ເປັນວັດຖຸ ບຸລະນະສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວ
9. ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແລະ ພະແນກການທີ່ຂຶ້ນກັບ	<ul style="list-style-type: none"> ຕິດຕາມ ແລະ ຟື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ເຊັ່ນ ທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດປ່າ ແລະ ສັດນ້ຳ, ຊີວະນາພັນ, ຄຸນນະພາບດິນ, ນ້ຳ ແລະ ອາກາດ
10. ອຸສະຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	<ul style="list-style-type: none"> ຟື້ນຟູວິສາຫະກິດ, ໂຮງງານ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດລາຍໄດ້: ອຸສະຫະກຳປຸງແຕ່ງ ແລະ ຫັດຖະກຳ ສົ່ງເສີມວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ (SME); ຄຸ້ມຄອງລາຄາສິນຄ້າ ແລະ ການນຳເຂົ້າ-ສົ່ງອອກ



11. ສະຫະພັນແມ່ຍິງ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ສົ່ງເສີມບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ຕ້ານການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງກັບເພດກົງກັນຂ້າມ ▪ ການປົກປ້ອງເດັກຮ່ວມກັບ ຮສສ
12. ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາໂດຍປະສານກັບອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ/ກະຊວງທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ສະໜອງທຶນ, ວັດສະດຸກໍ່ສ້າງ, ນໍ້າດື່ມ, ອາຫານ, ເຄື່ອງກອງນໍ້າ ແລະ ຖັງເກັບນໍ້າ ▪ ປົກປ້ອງສິດທິເດັກ ແລະ ແມ່ຍິງຮ່ວມກັບ ສະຫະພັນແມ່ຍິງ ແລະ ຮສສ
12. ພາກເອກະຊົນ/ບໍລິສັດ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ກໍ່ສ້າງເສັ້ນທາງ (ແຫ່ງຊາດ, ແຂວງ, ຊົນນະບົດ) ▪ ໂຄງລ່າງດ້ານສາທາລະນະສຸກ, ສຶກສາ... ▪ ສະຖານທີ່ພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ ▪ ອື່ນໆ ບົນພື້ນຖານກົດໝາຍ ແລະ ສັນຍາສາກົນ

➤ **ການພື້ນຟູໄດ້ຖືກແບ່ງອອກເປັນ 3 ໄລຍະ ຄື: ໄລຍະສັ້ນ, ໄລຍະກາງ ແລະ ໄລຍະຍາວ**

- ການພື້ນຟູໄລຍະສັ້ນມັກຈະໃຊ້ເວລາໜ້ອຍກ່ວາ 6 ເດືອນ ແລະ ເນັ້ນຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການ ເລັ່ງດ່ວນ ຫຼັງຊ່ວງສູກເສີນ;
- ການພື້ນຟູໄລຍະກາງມັກຈະໃຊ້ເວລາ 6 – 18 ເດືອນ (ຫຼື 1 ປີ 6 ເດືອນ) ຈະເປັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ເຊັ່ນ ກະສິກໍາ, ອຸສະຫະກໍາທີ່ມີການຈ້າງງານຫຼາຍ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ, ການຂົນສົ່ງ (ສ້ອມແປງທາງ, ຂົວ ແລະ ຊົນລະປະທານ).
- ສ່ວນການພື້ນຟູໄລຍະຍາວ 18 – 36 ເດືອນ (ຫຼື 3 ປີ ແຕ່ສູງສຸດ ບໍ່ເກີນ 5 ປີ). ການພື້ນຟູໄລຍະນີ້ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບການຍົກລະດັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ເຊັ່ນ: ເຮືອນ, ໂຮງຮຽນ, ຖະໜົນ ແລະ ຊົນລະປະທານ ລວມເຖິງການຜະລິດກະສິກໍາທົດແທນ, ການສະໜອງສິນເຊື້ອ, ການສະໜັບສະນູນກິດຈະກໍາທີ່ ຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດລາຍໄດ້ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ໃໝ່ ເຊິ່ງຕ້ອງການເງິນທຶນຈໍານວນມະຫາສານເພື່ອສ້ອມແປງ ຫຼື ກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່ໃຫ້ດີກ່ວາເກົ່າ ແລະ ຫົນທານຕໍ່ໄພ ພິບັດໃນອານາຄົດ (ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ Annex A3).



3.5 ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນການຟື້ນຟູ

ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ (M&E) ການຟື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດດັ່ງກ່າວເປັນອົງປະກອບໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນຂອງການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານລັດ. ຂະບວນການຈະຖືກດໍາເນີນຫຼັງການຟື້ນຟູສິ້ນສຸດລົງເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ຈໍາເປັນສໍາລັບລາຍງານຜົນສໍາເລັດຂອງໂຄງການ. ການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນຜົນນີ້ກວມເອົາຫຼາຍຂົງເຂດດວງງານ ເຊັ່ນ: ການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ, ການຄຸ້ມຄອງການເງິນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງສັນຍາ ແລະ ໂຄງການຟື້ນຟູໄພພິບັດ. ຈຸດປະສົງຂອງການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນແມ່ນເພື່ອ: 1) ກວດສອບປະສິດທິພາບ, ປະສິດທິຜົນ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງຂອງໂຄງການຟື້ນຟູດັ່ງກ່າວ; 2) ຊ່ວຍໃຫ້ລັດຖະບານໄດ້ຂໍ້ມູນ ພື້ນຖານ ແລະ ສາມາດນໍາເອົາໄປປັບປຸງນະໂຍບາຍ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຜົນການຟື້ນຟູໃນປັດຈຸບັນ ແລະ ອະນາຄົດ. ການຟື້ນຟູນີ້ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວແມ່ນໜ້າທີ່ຂອງ ຄລພ ຂັ້ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນໜວດ 3 ມາດຕາ 34 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດສະບັບ 2019.

ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນນີ້ສາມາດເຮັດໄດ້ໂດຍໜ່ວຍງານ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າຂອງລັດທີ່ໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງຜ່ານການຈັດຕັ້ງໜ່ວຍງານຕິດຕາມໂຄງການ (Project Monitoring Unit: PMU). ໜ່ວຍງານນີ້ມີໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບ ຜິດຊອບດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: 1) ສ້າງຕົວຊີ້ວັດທີ່ມີປະສິດທິພາບ; 2) ກຳນົດທິດທາງແລະຊ່ວຍເຫຼືອໜ່ວຍງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນລະບົບຕິດຕາມ ແລະ ເຄື່ອງມືທີ່ຈະນໍາມາໃຊ້; 3) ຮວບຮວມບົດລາຍງານການກວດສອບທີ່ສົ່ງໂດຍໜ່ວຍງານອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ; 4) ສ້າງ, ບຳລຸງ ແລະ ປັບປຸງຖານຂໍ້ມູນຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ກ່ຽວກັບແຜນງານ (programme) ແລະ ໂຄງການ (programme) ທີ່ກວດສອບ; 5) ປະສານງານກັບໜ່ວຍ ງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນປະເດັນບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ກົງວົນໃນການດໍາເນີນໂຄງການທີ່ລະບຸ ແລະ ການດໍາເນີນການທີ່ແນະນຳ; 6) ເຮັດບົດລາຍງານ ສະຖານະເປັນໄລຍະກ່ຽວກັບການດໍາເນີນໂຄງການ ແລະ ໂຄງການເພື່ອສະເໜີຕໍ່ສະພາ ແລະ ປະທານຫາກໍາເປັນ ແລະ 7) ກວດສອບບົດລາຍງານສະຖານະຂອງ ໜ່ວຍງານການປະເມີນຂອງຜູ້ອາວຸໂສ ຂອງໂຄງການຫຼັກຕາມຄວາມຈໍາເປັນ.

ມາດຕະການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຮອງເອົາໂດຍໂຄງການຟື້ນຟູກວມເອົາປັດໄຈທາງດ້ານກາຍະພາບ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສັງຄົມ ແລະ ເສດຖະກິດທີ່ລວມເຂົ້າກັນເພື່ອສະໜອງພາບທີ່ຖືກຕ້ອງຂອງຂະບວນການຟື້ນຟູ ແລະ ສ້າງສາຄືນໃໝ່ ລວມທັງຄວາມໄວ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງການຟື້ນຟູໄພພິບັດ. ມາດຕະຖານນັ້ນຕ້ອງສາມາດຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນໄດ້ໂດຍການປຽບທຽບຕົວຊີ້ວັດທີ່ສໍາຄັນກັບສະຖິຕິເບື້ອງຕົ້ນທີ່ໄດ້ມາຈາກພາບຖ່າຍດາວທຽມ. ການວັດແທກພາບຖ່າຍທາງໄກແມ່ນເຄື່ອງມືທີ່ສໍາຄັນຫຼາຍສໍາລັບລັດຖະບານ, ອົງການຜູ້ໃຫ້ທຶນເພື່ອສະໜອງຂອບຂອງລະບົບເພື່ອການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນການຟື້ນຟູທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ຮອບດ້ານ. ຈາກໄລຍະເວລາຂອງພາບຖ່າຍດາວທຽມຊຸດຕົວຊີ້ວັດທີ່ສົມບູນແບບ ລວມເອົາຊັ້ນສ່ວນຂອງການຟື້ນຕົວຄືນທີ່ສາມາດໃຊ້ເວລາ ແລະ ຊັບພະຍາກອນເພື່ອ



ເກັບກຳຕົວຊີ້ວັດການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າຂອງ ໂຄງການພື້ນຟູໄພພິບັດ (ເບິ່ງເອກະສານຄັດຕິດທີ C3).

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນທາງດ້ານກາຍະພາບກ່ຽວກັບສະຖານສຶກສາ, ສາທາລະນະສຸກ ລວມທັງອາຄານ, ເສັ້ນທາງ, ສາຍສົ່ງໄຟຟ້າ, ອ່າງເກັບນ້ຳ, ຖັງນ້ຳ, ຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມທຳມະຊາດ. ຂໍ້ມູນພາກພື້ນດິນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອຢັ້ງຢືນພາບຖ່າຍດາວ ທຽມ ເພາະພາບຖ່າຍດາວທຽມບໍ່ສາມາດເກັບຂໍ້ມູນລາຍລະອຽດໄດ້ ເຊັ່ນ ຄວາມເສຍຫາຍ ພາຍໃນຄົວເຮືອນ. ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມ ຫຼື ພາກພື້ນດິນຍັງບັນທຶກຂໍ້ມູນລະອຽດ ກ່ຽວກັບສະພາບພາກພື້ນດິນທີ່ບໍ່ຕອບສະໜອງຕໍ່ພາບຖ່າຍທາງໄກ ເຊັ່ນ: ການນຳໃຊ້ອາຄານ ແລະ ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບການດັດແປງ ແລະ ການສ້ອມແປງເລັກຫນ້ອຍ, ຮູບຖ່າຍການສຳ ຫຼວດພາກພື້ນດິນສາມາດຍືນຍັນການປ່ຽນແປງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້. ການພັດທະນາເຄື່ອງມືການຕິດຕາມ ແລະ ພື້ນຟູທີ່ມີຢູ່ ແລະ ກວດສອບສັນຍາຊື້-ຂາຍ ແລະ ສັນຍາຮັບເມົາກໍ່ສ້າງກໍ່ເປັນສິ່ງສຳຄັນທີ່ ທິມຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຈະຕ້ອງໄດ້ໃຊ້. ການພື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດດັ່ງກ່າວມີຂັ້ນຕອນດັ່ງນີ້:

- 1) ອອກແບບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນການພື້ນຟູ;
- 2) ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນທີ່ມີຢູ່ໃນການຮວບຮວມຂໍ້ມູນ;
- 3) ດຳເນີນການຮວບຮວມຂໍ້ມູນພາກສະໜາມ;
- 4) ວິເຄາະຊ່ອງຫວ່າງການພື້ນຟູຫຼັງກຽມໄພພິບັດດັ່ງກ່າວ;
- 5) ລາຍງານຜົນການປະເມີນໃຫ້ລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນຮັບຊາບ;
- 6) ມອບຮັບ ແລະ ກຳນົດມາດຕະການຄຸ້ມຄອງຜົນການພື້ນຟູ;
- 7) ຖອດຖອນບົດຮຽນ ແລະ ນຳຄວາມຮູ້ທີ່ໄດ້ໄປໃຊ້ກັບໂຄງການພື້ນຟູໃນອານາຄົດ.

3.4.1 ອອກແບບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ

- ກຳນົດວິທີວິທະຍາການຕິດຕາມແລະເມີນຜົນ;
- ກຳນົດຈຸດປະສົງ, ຕົວຊີ້ວັດ ແລະ ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ;
- ກຳນົດປະຊາກອນເປົ້າໝາຍການຕິດຕາມແລະປະເມີນ;
- ກຳນົດວິທີການວິເຄາະຂໍ້ມູນ.

3.5.2 ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນທີ່ມີຢູ່

- ແບບສອບຖາມ (Questionnaire form);
- ແບບສຳພາດ (Interview form);
- ແບບສຳຫຼວດຄົວເຮືອນ (Household survey form);
- ແບບສຳຫຼວດພາກພື້ນດິນ (Ground survey form);
- ແບບສຳຫຼວດໄລຍະໄກ (Remote sensing survey form).



3.5.3 ດຳເນີນການຮວບຮວມຂໍ້ມູນພາກສະໜາມ

- ປະສານຫາອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
- ຕິດຕໍ່ຫາຜູ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນທ້ອງຖິ່ນ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ 10-15 ຄົນ;
- ໃຊ້ຊຸດຄຳຖາມມາດຕະຖານ ແລະ ບັນທຶກຄຳຕອບດ້ວຍການຂຽນ;
- ຂຶ້ນແຜນງົບປະມານງົບປະມານ ແລະ ປະສານສະຖານທີ່ພັກເຊົາ;
- ກວດກາລັກສະນະທາງກາຍະພາບຂອງພື້ນທີ່ ໃນໄລຍະໄກໂດຍໃຊ້ກ້ອງຖ່າຍຮູບພິເສດເພື່ອເກັບກຳຮູບພາບຈາກໄລຍະໄກ;
- ເກັບກຳຮູບພາບກ່ຽວກັບສະຖານທີ່ຈາກມຸມສູງ.

3.5.4 ວິເຄາະຊ່ອງວ່າງຂອງການພົ້ນພາບໄພພິບັດດັ່ງກ່າວ

- ນຳຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມາວິເຄາະຜ່າຍເຄື່ອງທີ່ມີຢູ່;
- ເຄາະຮູບຖ່າຍທາງອາກາດ ແລະ ຂໍ້ມູນທາງໄກ;
- ທົບທວນຄືນພາບຖ່າຍດາວທຽມທີ່ມີຄວາມລະອຽດສູງກ່ອນເກີດໄພພິບັດ;
- ກວດການປ່ຽນແປງຂອງຮູບພາບທີ່ຖ່າຍໃນເວລາຕ່າງໆຫຼັງຈາກໄພພິບັດ.

3.5.5 ລາຍງານຜົນການປະເມີນໃຫ້ລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນຮັບຊາບ

- ກວດກາຜົນການວິເຄາະຂໍ້ມູນແຕ່ລະຂະແໜງການ;
- ຈັດລຽງລຳດັບຄວາມສຳຄັນຂອງຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມາ;
- ຂຽນລາຍງານຜົນການຕິດຕາມແລະປະເມີນຜົນ;
- ລາຍງານຜົນການປະເມີນໃຫ້ແກ່ (ຄຄພ) ເພື່ອສະເໜີລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນ.

3.5.6 ມອບຮັບ ແລະ ກຳນົດມາດຕະການຄຸ້ມຄອງຜົນການພົ້ນພາບ

- ສະເໜີອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນຮັບຊາບ;
- ຈັດມອບໂຄງການພົ້ນພາບໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ;
- ຈັດລະບຽບການນຳໃຊ້ແລະຄຸ້ມຄອງຜົນການພົ້ນພາບ;
- ໃຊ້ມາດຕະການທີ່ມີຢູ່ກັບຄູ່ສັນຍາລະຫວ່າງລັດ, ຜູ້ຮັບເມົາກໍ່ສ້າງ ແລະ ຜູ້ຊົມໃຊ້.

3.5.7 ນຳຄວາມຮູ້ທີ່ໄດ້ໄປໃຊ້ກັບໂຄງການພົ້ນພາບໃນອານາຄົດ

- ເປີດເຜີຍຜົນການພົ້ນພາບໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານ, ຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ສາທາລະນະຊົນ;
- ນຳເອົາຄວາມຮູ້ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ຮຽນໄດ້ໄປປັບປຸງນະໂຍບາຍ ແລະ ການພົ້ນພາບໃນອານາຄົດ;
- ສະເໜີມາດຕະການດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ຊຸມຊົນໃນອານາຄົດ;
- ລະບຸຄວາມກ່ຽວຂ້ອງ, ປະສິດທິພາບ, ປະສິດທິຜົນ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງຂອງການພົ້ນພາບ.
-



ເອກະສານອ້າງອີງ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

(2011) ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍແຮ່ທາດ (ສະບັບປັບປຸງ). ວັນທີ 20 ທັນວາ 2011

ສະພາແຫ່ງຊາດ

(2017) ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍໄຟຟ້າ (ສະບັບປັບປຸງ). ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ລັດຖະບານ

(2018) ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການ ຫຼັງໄພພິບັດນໍ້າຖ້ວມ ປີ 2018 ໃນ ສປປ

ລາວ

Budhakooncharoen

(2003) Floods and droughts: sustainable prevention and management. Transactions on Ecology and the Environment vol 64, WIT Press, Center for Excellence in Disaster management & Humanitarian

Assistance

(2017) Lao PDR Disaster Management Reference Handbook.

Center for Excellence in Disaster management & Humanitarian Assistance

(2014) Lao PDR Disaster Management Reference Handbook.

Dyoulgerov, M., Bucher, A. & Zermoglio, F.

(2011) Climate Risk and adaptation country profile. Solomon Islands: Vulnerability, risk reduction and adaptation to climate change. Global Facility for Disaster Reduction and Recovery, World Bank, Washington, D.C.

Frankel, Nina and Gage, Anastasia

(2007) PATH Monitoring and Evaluation Initiative. *Illustration of Programme*

Monitoring.

Gage, Anastasia and Dunn, Melissa

(2009) *Monitoring and evaluation of initiatives on violence against women and girls.* (Adapted from PATH M&E Initiative)

Glickman, T.S., Ed.

(2000) Glossary of Meteorology. American Meteorological Society, Boston.

GFDRR/International Bank for Reconstruction and Development/The World Bank

(2010) Damage, Loss and Needs Assessment. Guidance Note.

Washington DC.

Guhathakurta, P., Sreejith, Q. & Menon, P.

(2011) Impact of climate change on extreme rainfall events and flood risk in India. **Journal of Earth System Science**, 120 (3), 359-373.

Hu, Wang, Zhou and Huang



- (2012) Impacts of Recent Climate Change on the Hydrology in the source region of the Yellow River Basin. Journal of Hydrology: Regional Studies. Volume 6, June, June P66-81
- Intergovernment Panel on Climate Change
(2007) Climate Change: Impacts, Adaptation and Vulnerability. Cambridge University Press.
- Masson- Delmotte, V., Zhai, P., Portner, H.-O., Roberts, D., Skea, J., Shukla, P. R., Pirani, A., Moufouma-Okia, W., Pean, C. & Pidcock, R.
(2018) Global warming of 1.5 C. **An IPCC Special Report on the impacts of global warming of, 1(5).**
- Mekong River Commission
(2008) Annual Mekong Flood Report. Mekong River Commission, Vientiane,
- National Disaster Management Office
(2009) The Ketsana Typhoon in the Lao People's Democratic Republic:
Damage, Loss and needs Assessment, Vientiane, Lao PDR
- National Disaster Management Office
(2008) National progress report on the implementation of the Hyogo Framework for Action (2007-2009)
- National Assembly
(2019) The Law on Disaster Management. Department of Social Welfare, MLSW,
and Department of Legal Propaganda, MoJ, Vientiane, Lao PDR
- Nepal National Planning Commission
2017 Post Flood Recovery Need Assessment, Kathmmandu, Nepal
- Nijssen et al.,
(2001) Climate Trends and Regional Climate Models intercomparison.
- NDMO
(2009) Disaster Risk Reduction in Lao PDR
- The Government of the Lao PDR
(2018) Post-Disaster Needs Assessment 2018 Floods, Lao PDR
- Trenberth, K. E (2011)
Changes in precipitation with climate change. Climate Research, 47 (123-138).
- Trenberth, K. E (2006)
Observed Changes to the climate and their causes. Chapter 9 of
Confronting Climate Change: Critical Issues for New Zealand.
- United Nations Economic Commission for Latin America and the Caribbean
(2003) *Handbook for estimating the socio-economic impact and*



environmental

impact of disasters, second edition.

Watts, G. Grant, and M. Safeeq.

(2016). Flows of the future—How will climate change affect streamflows in the Pacific Northwest? United States Department of Agriculture. Portland, USA. [Online]. Available: <https://www.fs.fed.us/pnw/science/scifi187.pdf>.

World Vision International Laos

(2020) Lao PDR 2019 Flooding Emergency Response Report.

World Bank Group and Asian Development Bank

(2021)

Climate Risk Country Profile: Lao PDR. World Bank, Washington, DC and Asian Development.

Zhang, J and Doll, P

(2010) Impact of climate change on freshwater ecosystems: a global-scale analysis of ecologically relevant river flow alterations. Institute of Physical Geography, Goethe University Frankfurt, Germany



ພາກເພີ່ມເຕີມ (Annexes)

Annex A1 ສະຫຼຸບມູນຄ່າຄວາມເສຍຫາຍແລະການສູນເສຍ (ຕົ້ນກີບ ແລະ ລ້ານໂດລາ)

ພາກສ່ວນ/ຂະແໜງ	ມູນຄ່າ		
	ຄວາມເສຍຫາຍ	ການສູນເສຍ	ລວມ (USD)
1. ສັງຄົມ			
- ທີ່ຢູ່ອາໄສແລະບ່ອນຕັ້ງຖິ່ນຖານ			
- ສາທາລະນະສຸກ			
- ໂພຊະນາການ			
- ການສຶກສາ			
- ວັດທະນະທຳ			
2. ເສດຖະກິດ/ການຜະລິດ			
- ການປະມົງ			
- ການລ້ຽງສັດ			
- ຊົນລະປະທານ			
- ອຸດສາຫະກຳ ປຸງແຕ່ງ - ຫັດຖະກຳ			
- ການຄ້າ-ການບໍລິການ			
- ການທ່ອງທ່ຽວ			
3. ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ			
- ການຄົມມະນາຄົມ			
- ນໍ້າໃຊ້ ແລະສຸຂະພິບານ			
- ໄຟຟ້າ (ໜັ່ງແປງ, ຕາຂ່າຍ)			
- ການຂົນສົ່ງ (ທາງບົກແລະນໍ້າ)			
- ໂທລະຄົມມະນາຄົມ			
4. ຂະແໜງການປົນ			
ຈ້ອມ: ຊີວິດ ການເປັນຢູ່, ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ, ການປົກຄອງ, ການປົກປ້ອງເດັກ,			



ຄົນພິການ, ເສຍອົງຄະ, ການຈ້າງງານ, ການພັດທະນາມະນຸດ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ເສດຖະກິດມະຫາພາກ, ແລະລາຍໄດ້ (ລະດັບບຸກຄົນ ແລະຄົວເຮືອນ)			
ລວມເປັນເງິນກີບ (ຕື້)			
ລວມເປັນໂດລາສະຫະລັດ (ລ້ານ)			

Annex A2 ຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ການສູນເສຍ (ຕື້ກີບ)

ພາກສ່ວນ/ຂະແໜງ	ຄວາມເສຍຫາຍ			ການສູນເສຍ		
	ລັດ	ເອກະຊົນ	ລວມຄວາມເສຍຫາຍ	ລັດ	ເອກະຊົນ	ລວມການເສຍ
1. ສັງຄົມ						
- ທີ່ຢູ່ອາໄສແລະບ່ອນຕັ້ງຖິ່ນຖານ						
- ສາທາລະນະສຸກ (ໂຮງໝໍ..)						
- ໂພຊະນາການ						
- ການສຶກສາ (ໂຮງຮຽນ)						
- ວັດທະນະທຳ (ວັດ...)						
2. ເສດຖະກິດ/ການຜະລິດ						
- ການປະມົງ						
- ການລ້ຽງສັດ						
- ຊົນລະປະທານ						
- ອຸດສາຫະກຳຢູ່ແຕ່ງ						
- ການຄ້າ-ການບໍລິການ						
- ການທ່ອງທ່ຽວ						



3. ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ						
- ການຄົ້ນຄວ້າຄຸນນະພາບ						
- ນໍ້າໃຊ້ ແລະສຸຂະພິບານ						
- ໄຟຟ້າ (ໜັ້ແປງ, ຕາຂ່າຍ)						
- ການຂົນສົ່ງ (ທາງບົກແລະນໍ້າ)						
- ໂທລະຄົມມະນາຄົມ						
4. ຂະແໜງການປື້ນ						
ອ້ອມ: ຊີວິດ ການເປັນຢູ່, ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ, ການປົກຄອງ, ການປົກປ້ອງເດັກ, ຄົນພິການ, ເສຍອົງຄະ, ການຈ້າງງານ, ການພັດທະນາມະນຸດ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ເສດຖະກິດມະຫາພາກ, ແລະລາຍໄດ້ (ລະດັບບຸກຄົນ ແລະຄົວເຮືອນ)						
ລວມເປັນເງິນກີບ (ຕື້)						
ລວມເປັນໂດລາ						
ສະຫະລັດ (ລ້ານ)						

Annex A3 ຄວາມຕ້ອງການໄລຍະສັ້ນ, ໄລຍະກາງ ແລະ ໄລຍະຍາວ ສໍາລັບການຟື້ນຟູ

ພາກສ່ວນ/ຂະແໜງ	ໄລຍະສັ້ນ	ໄລຍະກາງ	ໄລຍະຍາວ	ລວມຄວາມຕ້ອງການ (ກີບ)	ລວມຄວາມຕ້ອງການ (\$)
1. ສັງຄົມ					
- ທີ່ຢູ່ອາໄສແລະບ່ອນຕັ້ງຖິ່ນຖານ	ສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສຊື່ວ່າຄາວ	ສໍາຫຼວດເພື່ອຮັບປະກັນທີ່ຢູ່ໃໝ່ຊື່ວ່າ ຄາວນີ້	ສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສຖາວອນ ແລະ ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ		



		ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ			
-ສາທາລະນະສຸກ					
-ໂພຊະນາການ					
-ການສຶກສາ (ໂຮງຮຽນ)					
-ວັດທະນະທຳ					
2. ເສດຖະກິດ/ການຜະລິດ					
-ການປະມົງ					
-ການລ້ຽງສັດ					
-ຊົນລະປະທານ					
-ອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ					
-ການຄ້າ-ການບໍລິການ					
-ການທ່ອງທ່ຽວ					
3. ພັນຖານໂຄງລ່າງ					
-ການຄົມມະນາຄົມ					
-ນໍ້າໃຊ້ ແລະ ສຸຂະພິບານ					
-ໄຟຟ້າ (ໝໍ້ ແປງ, ຕາຂ່າຍ)					
-ການຂົນສົ່ງ (ທາງບົກ ແລະ ນໍ້າ)					
-ໂທລະຄົມມະນາຄົມ					
4. ຂະແໜງການທີ່ຕິດພັນ: ຊີວິດການເປັນຢູ່, ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ, ການປົກຄອງ, ການປົກປ້ອງເດັກ, ຄົນພິການ, ເສຍອົງຄະ, ການຈ້າງງານ, ການພັດທະນາມະນຸດ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ເສດຖະກິດມະຫາພາກ,					



ລາຍໄດ້ (ບຸກຄົນ ແລະ ຄົວເຮືອນ)					
ລວມເປັນເງິນກີບ (ຕື້)					
ລວມເປັນໂດລາ					
ສະຫະລັດ (ລ້ານ)					

Annex B1 ແບບປະເມີນຄວາມເສຍຫາຍ, ການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຟື້ນຟູຫຼັງໄພແຫ້ງແລ້ງ

ຂະແໜງການ (Sector)	ຄວາມເສຍຫາຍ	ການສູນເສຍ	ຄວາມຕ້ອງການຟື້ນຟູ
3.1 ຂະແໜງເສດຖະກິດ (Economic)			
3.1.1 ຂາດທຶນຈາກການປູກພືດ (Loss from crop production)			
1) ການສູນເສຍຜົນຜະລິດກະສິກຳປະຈຳປີແລະໄມ້ຍືນຕົ້ນ			
2) ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ຄຸນນະພາບການປູກຝັງ			
3) ສະມັດຕະພາບຂອງດິນປູກພືດຜົນຫຼຸດລົງ			
4) ແມງໄມ້ ແລະ ພະຍາດພືດລົບກວນ			
5) ສັດປ່າທຳລາຍພືດຜົນ			
3.2 ຂາດທຶນຈາກການຜະລິດຜະລິດຕະພັນນົມແລະສັດລ້ຽງ			
1) ຜົນຜະລິດທີ່ຫຼຸດລົງຂອງທ່ານາ			
2) ການຫຼຸດລົງຂອງລາຄາພືດຜົນ			
3) ຕົ້ນທຶນສູງຍ້ອນຂາດນ້ຳສຳລັບສັດລ້ຽງ			
4) ຕົ້ນທຶນສູງຍ້ອນຂາດອາຫານສຳລັບສັດລ້ຽງ			
5) ອັດຕາການຕາຍຂອງສັດລ້ຽງສູງຂຶ້ນ			
6) ການຢຸດສະຫງົກຂອງວົງຈອນສືບພັນສັດລ່າຊ້າ (ການ ປະສົມພັນ ຫຼື ການຕັ້ງຄັ້ນທີ່ບໍ່ສຳເລັດ)			
7) ນ້ຳໜັກສັດທີ່ລ້ຽງໄວ້ຫຼຸດລົງ (Decreased livestock weights)			
8) ການບຸ້ນສະດົມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ (Increased predation)			
3.3 ຂາດທຶນຈາກການປູກໄມ້ (Loss from timber production)			
1) ໄຟໄໝ້ປ່າ (Wildland fires)			



2) ພະຍາດຕົ້ນໄມ້ (Tree disease)			
3) ແມງໄມ້ລົບກວນ (Insect infestation)			
4) ຜົນຜະລິດຈາກປ່າໄມ້ມີຄວາມບົກຜ່ອງ			
3.4 ຂາດທຶນຈາກການເຮັດການປະມົງ (Loss from fishery production)			
1) ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງປາ			
2) ສ້າງຄວາມສູນເສຍຕໍ່ລູກປາເນື່ອງກະແສນ້ຳຫຼຸດລົງ			
3) ການສູນເສຍລາຍໄດ້ຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງ			
4) ສ້າງຄວາມສູນເສຍໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນ ຜ່ານການລົ້ມລະລາຍ			
5) ເກີດການວ່າງງານຈາກການຜະລິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໄພແຫ້ງແລ້ງ			
6) ສ້າງຄວາມສູນເສຍໃຫ້ກັບແຫຼ່ງອຸສະຫະກຳ, ແຫຼ່ງພັກຜ່ອນຢ່ອນໃຈ ແລະ ແຫຼ່ງການທ່ອງທ່ຽວ			
7) ສ້າງຄວາມສູນເສຍໃຫ້ກັບຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ຂາຍອຸປະກອນພັກ ຜ່ອນຢ່ອນໃຈ (recreational equipment)			
8) ຄວາມຕ້ອງການພະລັງງານໄຟຟ້າເພີ່ມຂຶ້ນ ແຕ່ການສະໜອງ ຫຼຸດລົງເນື່ອງຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງ			
9) ຕົ້ນທຶນອຸສະຫະກຳພະລັງງານແລະຜູ້ບໍລິໂພກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການທົດແທນເຊື້ອເພີ່ມທີ່ມີລາຄາແພງກວ່າໄຟຟ້າຫຼືນ້ຳມັນ			
10) ສ້າງຄວາມສູນເສຍໃຫ້ກັບອຸສະຫະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຜະລິດດ້ານກະສິກຳ ເຊັ່ນ ປຸຍ, ອື່ນໆ			
11) ການຜະລິດ/ສະໜອງອາຫານອາຫານຫຼຸດລົງ			
12) ການຂຶ້ນຂອງລາຄາອາຫານ (Increase in food prices)			
13) ການນຳເຂົ້າອາຫານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ (ຕົ້ນທຶນທີ່ສູງຂຶ້ນ)			
14) ການຢຸດສະຫງົກຂອງແຫຼ່ງນ້ຳ/ການສະໜອງນ້ຳ			
15) ລາຍໄດ້ຂອງບໍລິສັດທີ່ສະໜອງນ້ຳຫຼຸດລົງ			
16) ຂາດລາຍໄດ້ (Revenue shortfalls)			
17) ໂຮງງານຜະລິດນ້ຳດື່ມແລະນ້ຳກ້ອນໄດ້ກຳໄລງາມ			



18) ຄວາມຕຶງຄຽດໃນສະຖານີການເງິນ (ການຍຶດສັງຫາລິມະຊັບ, ຄວາມສ່ຽງດ້ານສິນເຊື້ອ, ການຂາດແຄນເງິນທຶນ ອື່ນໆ) ຈຸດ			
19) ການສູນເສຍລາຍໄດ້ຂອງລັດຖະບານຈາກພາສີທີ່ຫຼຸດລົງ ເນື່ອງຈາກບັນຫາການເດີນເຮືອຕາມແມ່ນ້ຳ, ລຳນ້ຳ ແລະອື່ນໆ			
20) ຄ່າຂົນສົ່ງທາງນ້ຳທີ່ຍັງຍາກ			
21) ຕົ້ນທຶນການພັດທະນາແຫຼ່ງນ້ຳໃໝ່ ຫຼື ເສີມເພີ່ມຂຶ້ນ			
3.2 ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ (Environmental)			
1) ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ສາຍພັນສັດ			
2) ການຫຼຸດຂອງສັດນ້ຳແລະທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດນ້ຳ ຈຸດ			
3) ການຂາດອາຫານແລະນ້ຳດື່ມ			
4) ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການເກີດພະຍາດເພີ່ມຂຶ້ນ			
5) ການຍ້າຍຖິ່ນຂອງສັດປ່າ			
6) ເພີ່ມຄວາມຄຽດໃຫ້ກັບສັດໄກ້ສູນພັນ			
7) ຄວາມເສຍຕໍ່ພັນພືດ (Damage to plant species)			
8) ຕົວເລກແລະຄວາມຮຸນແຮງຂອງການເກີດອັກຄີໄພ ເພີ່ມຂຶ້ນ			
9) ການສູນເສຍພື້ນທີ່ຊຸມນ້ຳ (Loss of wetlands) ຈຸດ			
10) ຜົນກະທົບຂອງປາກແມ່ນ້ຳ			
11) ປະລິມານນ້ຳບາດານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນແລະການຫຍຸບຕົວຂອງດິນ			
12) ການສູນເສຍຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະພາບ			
13) ລົມແຮງແລະການພັງທະລາຍດິນແຄມນ້ຳ			
14) ນ້ຳໃນອ່າງເກັບນ້ຳ, ທະເລສາບແລະໜອງຫຼຸດລົງ			
15) ການໄຫຼຂອງນ້ຳຈາກທ່ອງຫຼຸດລົງ			
16) ຜົນກະທົບຕໍ່ຄຸນນະພາບນ້ຳ ເຊັ່ນ ຄວາມເຂັ້ມຂຶ້ນຂອງເກືອ, ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ອັອກຊີເຈນ ທີ່ລະລາຍໃນນ້ຳ ແລະ ຄວາມຂຸ້ນ			
17) ຜົນກະທົບຕໍ່ຄຸນນະພາບອາກາດ (ມຸນລະພາວະ, ຂີ້ຝຸ່ນ)			



18) ຄຸນນະພາບຂອງທັດສະນີຍະພາບແລະພູມິທັດ			
3.3 ຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ (Social Impacts)			
1) ຄວາມຄຽດທາງຈິດໃຈແລະຮ່າງກາຍ ເຊັ່ນ ຄວາມວິຕົກກັງວົນ, ຄວາມຊຶ້ມເສົ້າ, ການສູນເສຍຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະຄວາມຮຸນແຮງໃນຄອບຄົວ)			
2) ບັນຫາການໄຫຼດຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສຸຂະພາບ (ການປົນ ເປື້ອນ, ສິ່ງປະຕິກຸນຫຼຸດລົງ, ການເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງສານ ກໍ່ໃຫ້ເກີດມົນລະພິດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ)			
3) ຄວາມສາມາດໃນການດັບເພີງຫຼຸດລົງ			
4) ໂພຊະນາການທີ່ຫຼຸດລົງອັນເນື່ອງຈາກລາຄາອາຫານ ແລະຄວາມຄຽດທີ່ສູງຂຶ້ນ			
5) ການເສຍຊີວິດຂອງມະນຸດ ເນື່ອງຈາກຄວາມຄຽດ, ຄວາມຮ້ອນ ແລະ ການຂ້າຕົວຕາຍ			
6) ບັນຫາຄວາມປອດໄພສາທາລະນະຈາກໄພປ່າ			
7) ມີພະຍາດລະບົບທາງເດີນຫາຍໃຈເພີ່ມຂຶ້ນ			
8) ພະຍາດທີ່ເກີດຈາກຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງສັດປ່າເພີ່ມຂຶ້ນ			
9) ເກີດຄວາມຂັດແຍ່ງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ (Increased conflicts)			
10) ຄວາມຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຜູ້ໃຊ້ນໍ້າ, ຜູ້ຄຸ້ມຄອງແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະອື່ນໆ			
11) ການຢຸດສະຫງົກຂອງລະບົບຄວາມເຊື່ອ ທາງວັດທະນະທໍາ (ເຊັ່ນ ສາສະໜາ, ວິທະຍາສາດທີ່ກ່ຽວກັບໄພທໍາມະຊາດ)			
12) ການຫຼຸດ ຫຼື ປັບປຸງນິດຈະກຳພັກຜ່ອນຢອນໃຈ			
13) ອື່ນໆ			
1.1 ຄວາມບໍ່ເທົ່າທຽມກັນຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງຕາມກຸ່ມເສດຖະກິດແລະສັງຄົມ: ເຊື້ອຂາດ, ອາຍຸ, ເພດແລະໄວ			
1) ການສູນເສຍແຫຼ່ງວັດທະນະທໍາ (Loss of cultural sites)			
1) ການສູນເສຍຄຸນຄ່າຄວາມງາມ (Loss of aesthetic values)			
2) ການຍອມຮັບຂໍ້ຈຳກັດຂອງສະຖາບັນໃນການໃຊ້ນໍ້າ			



3) ຄຸນນະພາບຊີວິດຫຼຸດລົງ, ການປ່ຽນແປງວິທີຊີວິດ			
4) ຄວາມທຸກຍາກທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍທົ່ວໄປ			
5) ການຍ້າຍຖິ່ນຂອງປະຊາກອນຈາກຊົນນະບົດ ສູ່ຕົວເມືອງ...			

Annex B2 ແບບສຳຫຼວດພື້ນທີ່ແຫ້ງແລ້ງ (Drought Field survey)

ລ ດ	ຊື່ ກ່ຽວ ພັນກັບ ຫົວໜ້າ ຄົວ ເຮືອນ	ຊາຍ / ຍິງ	ອາ ຍຸ	ຈຸດທີ ການ ສຶກສາ	ອາຊີບ		ສະຖານທີ່ ເຮັດວຽກ ພາຍໃນ ບ້ານ/ນອກ ບ້ານ	ລາຍໄດ້ປະຈຳປີ (Annual income)	
					ປະຖົ ມ	ມັດທະ ຍົມ		ກະສິກຳ	ບໍ່ແມ່ນ ກະສິກຳ
1									
2									
3									
4									



Annex B3 ລາຍການກວດສອບຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງແລະການໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ
ຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງ

ໝວດທີ່ດິນ (Land category)	ເນື້ອທີ່ (ຮຕ) Area (in hectares)	ແບບສໍາ ຫຼວດ/ ຕອນເລກ ທີ່	ປະເພດ ຂອງ ດັ້ນໄມ້	ຈໍານວນ ດັ້ນໄມ້
ທີ່ດິນທີ່ຖືຄອງທັງໝົດ (Total land owned)				
(a) ດິນປູກຝັງ (Cultivated land)				
ດິນປູກຝັງທີ່ໃຊ້ຊົນລະປະທານ Irrigated land)				
ດິນປູກຝັງນໍ້າຝົນ (Unirrigated land)				
(b) ດິນປູກສ້າງ				
ທັງຫຍ້າ (Grazing)				
ດິນແຫ້ງແລ້ງ (Barren)				
ອື່ນໆ				
(c) ດິນໃຫ້ເຊົ່າໃນ Land leased-in				
ດິນປູກຝັງທີ່ໃຊ້ຊົນລະປະທານ				
ດິນປູກຝັງທີ່ໃຊ້ນໍ້າຝົນ				



Annex B4 ການສໍາຫຼວດຄວາມເສຍຫາຍ ແລະການສູນເສຍໃນຂະແໜງອຸສະຫະກຳແລະ ການຄ້າໄພແຫ້ງແລ້ງ

ວັນທີສໍາພາດ (ວັນ/ເດືອນ/ປີ)	1. ແຂວງ
2. ເມືອງ	3. ບ້ານ
4. ບ້ານ/ຖະໜົນ:	5. ຊື່ບໍລິສັດ
6. ໝາຍເລກບັດປະຈຳຕົວປະຊາຊົນ	
7. ທີ່ຢູ່: ----- -----	8. ເປີໂທລະສັບຕິດຕໍ່ (ຖ້າມີ)
9. ປະເພດທຸລະກິດ - ໂຮງງານ - ກໍາລັງການຜະລິດ - ອຸສະຫະກຳປຸງແຕ່ງ - ຂາຍຍົກ-ຂາຍຍ່ອຍ	

Annex AB1 ແບບປະເມີນຂະແໜງທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ

ລາຍການ		ປະເພດທີ່ຢູ່ອາໄສ					ຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດ		
		A	B	C	D	E	ຄວາມເສຍຫາຍ	ການສູນເສຍ	ລວມ
ການຄາດຄະເນປະມານຄວາມເສຍຫາຍ (Estimation of damage)									
a) ເຮືອນໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍທັງໝົດ									
	ຈຳນວນເຮືອນ								
	ຄ່າທົດແທນໂດຍສະເລ່ຍ								
	ມູນຄ່າຄວາມເສຍຫາຍ								



	ໂດຍປະມານ									
b) ເຮືອນໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍບາງສ່ວນ										
	ຈຳນວນເຮືອນ									
	ຄ່າທົດແທນໂດຍສະເລ່ຍ									
	ມູນຄ່າຄວາມເສຍຫາຍໂດຍປະມານ									
c) ສິນຄ້າໃຊ້ໃນເຮືອນ										
ການປະມານການຂາດທຶນ										
ໄລຍະເວລາບູລະນະ ຫຼື ກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່										
ຄ່າຮູ້ຖອນເຮືອນແລະສິ່ງເສດເຫຼືອ										
ຕົ້ນທຶນໂຄງການທີ່ຢູ່ອາໄສຊື່ວຄາວ										

Annex AB2 ແບບປະເມີນຂະແໜງສຶກສາທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ

ລາຍການ		ປະເພດໂຮງຮຽນ					ຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດ		
		A	B	C	D	E	ຄວາມເສຍຫາຍ	ການສູນເສຍ	ລວມ
ປະມານການຄວາມເສຍຫາຍ									
a) ໂຮງຮຽນໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍທັງໝົດ									
	ຈຳນວນເຮືອນ								
	ຄ່າທົດແທນໂດຍສະເລ່ຍ								
	ມູນຄ່າຄວາມເສຍຫາຍໂດຍ								



	ປະມານ																		
b) ໂຮງຮຽນຖືກທຳລາຍ ບາງສ່ວນ																			
	ຈຳນວນເຮືອນ																		
	ຄ່າທົດແທນໂດຍ ສະເລ່ຍ																		
	ມູນຄ່າຄວາມ ເສຍຫາຍໂດຍ ປະມານ																		
c) ສິນຄ້າໃຊ້ໃນເຮືອນ																			
d) ເພີ່ມເຈີ້ຖືກທຳລາຍ																			
e) ອຸປະກອນການສຶກ ສາ																			
ການປະມານຄວາມ ສຸນເສຍ																			
ໄລຍະເວລາການ ບຸລະນະ ໃໝ່/ເດືອນ																			
ຄ່າຮື້ຖອນເຮືອນແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອ																			
ຄ່າຊ່ອມແຊມໂຮງຮຽນ ທີ່ໃຊ້ ເປັນບ່ອນພັກເຊົາ ຊົ່ວຄາວ																			
ໃຫ້ເຊົ່າສະຖານທີ່ ຊົ່ວຄາວ																			
ຈ່າຍຄ່າລ່ວງເວລາໃຫ້ຄູ ເລັ່ງລັດຖະທຳມະນູນ																			
ການສຸນເສຍລາຍໄດ້ ໃນໂຮງຮຽນເອກະຊົນ																			



**Annex AB3 ແບບປະເມີນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກ
ໄພນໍ້າຖ້ວມ**

ລາຍການ		ພູມິພາກທີ່ໄດ້ ຮັບຜົນກະທົບ			ຜົນກະທົບ ຈາກໄພພິບັດ		
		A	B	C	ຄວາມ ເສຍ ຫາຍ	ການ ສູນ ເສຍ	ລວມ
ການປະມານຄວາມ ເສຍຫາຍ							
a) ສິ່ງອໍານວຍຄວາມ ສະດວກໄດ້ຮັບຄວາມ ເສຍຫາຍທັງໝົດ							
	ໂຮງໝໍ						
	ສູນສຸຂະພາບ						
	ອື່ນໆ						
b) ສິ່ງອໍານວຍຄວາມ ສະດວກໄດ້ຮັບຄວາມ ເສຍຫາຍບາງສ່ວນ							
	ໂຮງໝໍ						
	ສູນສຸຂະພາບ						
	ອື່ນໆ						
c) ອຸປະກອນ ເຟນີເຈີ							
ຢາແລະອຸປະກອນໄດ້ ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ							
ການປະມານຄວາມ ສູນເສຍ							
ໄລຍະເວລາການ ບູລະນະ (ສ້າງຄືນໃໝ່) / ເດືອນ							
ຄ່າຮໍ່ຖອນເຮືອນແລະ ເສດດິນ							
ຄ່າຮໍ່ຖອນເຮືອນແລະ							



ເສດດິນ									
ຄ່າປິ່ນປົວຜູ້ໄດ້ຮັບ ບາດເຈັບສູງຂຶ້ນ									
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສູງຂຶ້ນ ສໍາລັບ ຄົນເຈັບທີ່ສິ່ງຕໍ່ໄປຍັງ ສະຖານບໍລິການອື່ນ									
ລາຍໄດ້ຈາກຄົນເຂົ້າມາ ປິ່ນປົວໜ້ອຍລົງ									
	ຈໍານວນຄົນເຈັບໄຂ້ ຫຼັງນໍ້າຖ້ວມ								
	ຄວາມແຕກຕ່າງ								
	ຕົ້ນທຶນການປິ່ນປົວ ຕໍ່ຄົນເຈັບໜຶ່ງຄົນ								
	ສູນເສຍລາຍໄດ້								
ການລະບາດ (Outbreak)									
	ໄລຍະເວລາຂອງ ການລະບາດ								
	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນ ການເຜົາລະວັງ								
	ຕົ້ນທຶນການຄວບ ຄຸມ								
	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນ ການປ້ອງກັນ								
	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສູງຂຶ້ນ ໃນ ການຄວບຄຸມ ການລະບາດ								
		ພະຍາດຈາກນໍ້າ ຖ້ວມ							
		ພະຍາດຫຼັງນໍ້າ ຖ້ວມ							



		ການເຈັບປ່ວຍທີ່ ເພີ່ມຂຶ້ນ						
		ຄ່າບິນປົວຕໍ່ຄົນ						
		ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໂດຍ ປະມານ ທັງມິດ						
ການປະມານຄວາມ ຕ້ອງການ) (ຄ່າປັບປຸງ ແລະຍ້ານໂຄງສ້າງໄປ ຍັງ ພື້ນທີ່ປອດໄພ								

Annex AB4 ແບບປະເມີນຂະແໜງໄຟຟ້າທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ

ລາຍການ		ພູມິພາກທີ່ໄດ້ຮັບ ຜົນ ກະທົບ					ຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດ		
		A	B	C	D	E	ຄວາມເສຍ ຫາຍ	ການສູນ ເສຍ	ລວມ
ການປະເມີນ ຄວາມ ເສຍຫາຍ									
a) ໂຮງໄຟຟ້າ									
	ໂຮງໄຟຟ້າພະລັງນ້ຳ								
	ໂຮງໄຟຟ້າພະລັງ ຄວາມຮ້ອນ ອື່ນໆ								
b) ລະບົບສົ່ງ ກຳລັງ									
	ສາຍສົ່ງ								
	ສະຖານີຍ່ອຍ								
	ມູນຄ່າຄວາມເສຍ ຫາຍ								



	ໂດຍປະມານ									
c) ຕາຂ່າຍ ໄຟຟ້າ										
ໄລຍະເວລາ ການບຸລະນະ (ສ້າງຄືນ ໃໝ່) , ເດືອນ										

Annex AB6: ແບບປະເມີນຂະແໜງນໍ້າ ແລະ ສຸຂະພິບານທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄຟນໍ້າ
ຖ້ວມ

ການປະມານຊັບສິນທີ່ໄດ້ ຮັບຜົນກະທົບ		ພື້ນທີ່/ ເຂດ	ຊັບສິນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນ ກະທົບ	ການຟື້ນຟູ	ພູມິພາກທີ່ໄດ້ຮັບ ຜົນກະທົບ					
					A	B	C	D	E	
ການຄາດ ຄະເນຄວາມ ເສຍຫາຍ										
	ນໍ້າປະປາ									
		ເຂດຕົວ ເມືອງ	ໂຄງສ້າງການຮັບນໍ້າ ໜັກ							
			ພືດໃນນໍ້າ							
			ລະບົບລໍາລຽງ							
			ລະບົບຈັດເກັບຂໍ້ ມູນ							
			ເຄື່ອຂ່າຍການຈັດ ຈໍາໜ່າຍ							
			ນໍ້າສ້າງ ອື່ນໆ							
	ສຸຂະ ພິບານ									
		ເຂດຕົວ ເມືອງ								
			ເຄື່ອຂ່າຍນໍ້າເບື້ອນ							



			ວຽກບໍາບັດນໍ້າ ເຜື້ອນ						
			ລະບົບບໍາບັດນໍ້າ ເຜື້ອນ						
			ລະບົບຮວບຮວມ ກໍາຈັດ/ຂີ້ເຍື່ອມູນ ຝອຍ						
		ເຂດຊົນ ນະບົດ							
			ວິດຖ່າຍ						
			ຖັງບໍາບັດນໍ້າເຜື້ອນ						
ໄລຍະ ການຟື້ນຟູ (ເດືອນ)									
ໄລຍະການ ກໍ່ສ້າງ (ເດືອນ)									
ການປະມານ ຄວາມເສຍ ຫາຍ									
	ນໍ້າປະປາ								
		ເຂດຕົວ ເມືອງ							
			ລາຍໄດ້ຫຼຸດລົງ						
				ການເຮັດໃຫ້ ເປັນນໍ້າສະອາດ					
				ການກະຈ່າຍນໍ້າ					
		ເຂດຊົນ ນະບົດ		ການເຮັດຄວາມ ສະອາດນໍ້າສ້າງ					
				ເຄມີຟື້ນສໍາລັບ ເຮັດໃຫ້ ກາຍເປັນນໍ້າ					
	ສຸຂະ								



	ພິບານ								
		ເຂດຕົວ ເມືອງ							
			ລາຍໄດ້ຫຼຸດລົງ						
			ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສູງຂຶ້ນ						
				ການທຳຄວາມ ສະອາດໃຫ້ໂຄງ ຂ່າຍນໍ້າເປື້ອນ					
				ຄ່າຂົນສົ່ງທີ່ສູງຂຶ້ນ ສໍາລັບຂີ້ເຍື່ອມຸນ ຝ່ອຍ					
		ເຂດ ຊົນນະບົດ							

Annex AB7 ແບບປະເມີນຂະແໜງຂົນສົ່ງທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ

ລາຍການ		ຜົນກະທົບ	ປະເພດຂອງໂຄງສ້າງພື້ນຖານ)		
			1	2	3
ການປະມານຄວາມ ເສຍຫາຍ					
a) ຖະໜົນ (Roads)					
	ຄວາມຍາວໂດຍລວມ ຂອງຖະໜົນ (ກມ)				
	ຄວາມຍາວໂດຍລວມ ຂອງຖະໜົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ (ກມ)				
		ຖືກທຳລາຍທັງ ໝົດ			
		ຖືກທຳລາຍບາງ ສ່ວນ			
b) ຂົວ (Bridges)					



	ຈຳນວນຂົວທັງໝົດ				
		ຖືກທຳລາຍທັງໝົດ			
		ຖືກທຳລາຍບາງສ່ວນ			
c) ຍານພາຫະນະ (ຈຳນວນແລະມູນຄ່າ)					
	ຍານພາຫະນະເບົາ (Light vehicles)				
	ລົດບັສແລະລົດບັນທຸກ				
	ຍານພາຫະນະໜັກ (ລົດບັນທຸກ)				
d) ໂຄງສ້າງອື່ນໆ					
e) ທາງລົດໄຟ (Railroads)					
	ຄວາມຍາວໂດຍລວມຂອງທາງລົດໄຟ (ກມ)				
	ຄວາມຍາວໂດຍລວມຂອງທາງລົດໄຟທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ (ກມ)				
		ຖືກທຳລາຍທັງໝົດ			
		ຖືກທຳລາຍບາງສ່ວນ			
	ສະຖານີລົດໄຟ				
f) (ຂົວລົດໄຟແລະໂຄງສ້າງ)					
g) ຫຸ້ນ (Rolling stock)					
	(ລົດຫົວຈັກລົດໄຟ) Locomotives				
	ລົດສ່ວນຕົວ (Passenger cars)				
	ລົດຂົນສົ່ງສິນຄ້າ				



h) ສະໜາມບິນ					
	ທາງຍົນຂັ້ນ-ລົງ (Runway)				
	ແສງສະຫວ່າງແລະ ລະບົບອື່ນໆ				
i) ເຄື່ອງບິນ					
ການປະມານການ ຂາດທຶນ					
ເວລາໂດຍປະມານທີ່ ຈະຢຸດ ການຈາລະຈອນ/ ເດືອນ					
ເວລາໂດຍປະມານ ສໍາລັບການຟື້ນ ສະມັດຕະພາບຫຼຸດລົງ, ການສັນຈອນທີ່ຊໍ້າລົງ/ ເດືອນ					
ເວລາໂດຍປະມານ ສໍາລັບການຟື້ນ ສະມັດຕະພາບ ການສັນຈອນທີ່ຊໍ້າລົງ/ ເດືອນ					
ປະລິມານຈາລະຈອນ ຈໍານວນລົດຕໍ່ເດືອນ					
	ຍານພາຫະນະເບົາ (Light vehicles)				
	ລົດບັສແລະລົດບັນທຸກ				
	ລົດບັນທຸກ (Heavy vehicles)				
ຕົ້ນທຶນການດໍາເນີນ ງານ ຂອງພາຫະນະ US\$/km					
	ຍານພາຫະນະເບົາ				



	ລົດບັດແລະລົດບັນທຸກ				
	ຍານພາຫະນະໜັກ				
a)	ຄ່າຂົນສົ່ງທີ່ສູງຂຶ້ນ				
b)	ການສູນເສຍລາຍໄດ້ ສໍາລັບລັດວິສາຫະກິດ				
	ການຂົນສົ່ງທາງບົກ				
	ການຂົນສົ່ງທາງລົດໄຟ				
	ທໍາເຮືອແລະສະໜາມບິນ				

Annex AB8 ແບບປະເມີນຂະແໜງກະສິກໍາທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ

ຊັບສິນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ	ພຶດລິມະລຸກ ຫຼື ພຶດຍືນຕົ້ນ (Seasonal or annual crops)	ພຶດຖາວອນ								
		A	B	C	D	E	F	X	Y	Z
ການປະມານຄວາມເສຍຫາຍ										
ການທໍາລາຍພື້ນທີ່ດິນກະສິກໍາ										
	ພື້ນຜິວດິນ/hectares									
	ມູນຄ່າຕໍ່ໜ່ວຍຂອງທີ່ດິນ, \$/hectares									
	ຄວາມເສຍຫາຍທັງໝົດ/\$									
b) ລະບົບຊົນລະປະທານ ແລະ ລະບາຍນໍ້າ										
c) ເຄື່ອງຈັກແລະອຸປະກອນຜະລິດກະສິກໍາ										
d) ການທໍາລາຍຄັງສິນຄ້າ ແລະ										



	(34*33), \$													
e) ຕົ້ນທຶນການຜະລິດທີ່ສູງຂຶ້ນ														
	ການກຽມດິນ													
	ເມັດພັນ													
	ປຸຍ													
	ສານກຳຈັດສັດຕູພືດ													
	ຄ່າແຮງງານ													

Annex AB9 ແບບປະເມີນຂະແໜງອຸດສະຫະກຳທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ

	ປະເພດຂອງວິສາຫະກິດ (Type of enterprise)					
	ອຸສະຫະກຳ ປຸງແຕ່ງ	ຈຸລະພາກ	ນ້ອຍ	ປານກາງ	ໃຫຍ່	ລວມ
ການປະມານການຄວາມເສຍຫາຍ						
a) ອາຄານສະຖານທີ່						
b) ເຄື່ອງຈັກແລະອຸປະກອນ						
c) ວັດຖຸດິບ						
d) ອື່ນໆ						
ໄລຍະເວລາໃນການຟື້ນຟູ/ກໍ່ສ້າງໃໝ່/ເດືອນ						
ໄລຍະເວລາການມາເຖິງ						



ຂອງເຄື່ອງຈັກແລະ ອຸປະກອນພິເສດ							
ໄລຍະເວລາທີ່ບໍ່ມີວັດຖຸດິບ							
ຊ່ວງເວລາທີ່ບໍ່ມີການໃຊ້ ໄຟຟ້າ, ນໍ້າ ແລະ ອື່ນໆ							
ການປະມານຄວາມ ເສຍຫາຍ							
a) ຂໍ້ມູນພື້ນຖານ							
	ການຜະລິດ ປົກກະຕິ ປະລິມານຕໍ່ ເດືອນ						
	ລາຄາຕໍ່ໜ່ວຍຕໍ່ ຜະລິດຕະພັນ, S/Kg						
	ການຜະລິດ ປົກກະຕິ\$/ ເດືອນ						
b) ໄລຍະເວລາຢຸດຜະລິດ ເດືອນ							
	ເນື່ອງຈາກຂາດ ປັດໄຈການ ຜະລິດ (ໄຟຟ້າ, ນໍ້າ)						
	ເນື່ອງຈາກຂາດ ວັດຖຸດິບ						
	ເນື່ອງຈາກ ໄລຍະເວລາ ການພື້ນຟູ						
c) ການສູນເສຍການ ຜະລິດ							
d) ຕົ້ນທຶນການຜະລິດທີ່ ສູງຂຶ້ນ							



	ຕົ້ນທຶນການ ຜະລິດທີ່ສູງຂຶ້ນ						
	ຕົ້ນທຶນການ ດຳເນີນງານທີ່ ສູງຂຶ້ນເນື່ອງ ຈາກປັດໄຈ ການຜະລິດ						

ການປະມານການອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສຳລັບການປະມານຄວາມຕ້ອງການ

Annex AB10 ແບບປະເມີນຂະແໜງການຄ້າທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ

		ປະເພດຂອງວິສາຫະກິດ (Type of enterprise)				
		ຮ້ານ ຍ່ອຍ	ຮ້ານ ນ້ອຍ	ຮ້ານຂະ ໜາດ ກາງ	ສະຖານ ປະກອບການ ຂະໜາດໃຫຍ່	ລວມ
ການປະມານການ ຄວາມເສຍຫາຍ						
a) ອາຄານສະຖານທີ່						
b) ເພີນິເຈີ້						
c) ສາງສິນຄ້າທີ່ຈະຂາຍ						
d) ອື່ນໆ						
ໄລຍະເວລາໃນການພົ້ນ ຟູ ຫຼື ກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່/ ເດືອນ						
ໄລຍະເວລາທີ່ບໍ່ມີສິນຄ້າ ທີ່ຈະຂາຍ						
ໄລຍະເວລາທີ່ບໍ່ມີສິນຄ້າ ທີ່ຈະຂາຍ						
ຊ່ວງເວລາທີ່ບໍ່ມີປັດໄຈ ນ້ຳເຂົ້າ ໄຟຟ້າ, ນ້ຳ ແລະ ອື່ນໆ						
ການປະມານຄວາມ ເສຍຫາຍ						
a) ຂໍ້ມູນພື້ນຖານ						



	ປະລິມານການຂາຍປົກກະຕິຕໍ່ເດືອນ					
	ລາຄາຕໍ່ໜ່ວຍຜະລິດຕະພັນພັນ \$/Kg					
	ຍອດຂາຍປົກກະຕິ \$/ເດືອນ					
b) ໄລຍະເວລາຂາຍ, ຢຸດ (ເດືອນ)						
	ຂາດປັດໄຈການຜະລິດ (ໄຟຟ້າ, ນໍ້າ)					
	ເນື່ອງຈາກສິ້ນຄ້າຂາດຕະຫຼາດ					
	ເນື່ອງຈາກໄລຍະເວລາຂອງການຟື້ນຟູ					
c) ຂາດທຶນຈາກການຂາຍ						
d) ໃຫ້ເຊົ່າສະຖານທີ່ຊົ່ວຄາວ						
e) ຕົ້ນທຶນການໄດ້ມາຂອງສິນຄ້າທີ່ສູງຂຶ້ນ						

Annex AB11 ຜົນກະທົບດ້ານເສດຖະກິດມະຫາພາກແລະການພັດທະນາມະນຸດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ

ລໍາດັບຄວາມສໍາຄັນ	ຜົນກະທົບທີ່ສໍາຄັນ	ແຂວງ			
		ເມືອງ		ເມືອງ	
		ບ້ານເຮືອນ	ຄົວເຮືອນ	ບ້ານເຮືອນ	ຄົວເຮືອນ



1	ການວ່າງງານແລະການສູນເສຍລາຍໄດ້ຂອງແຮງງານລາຍວັນ, ກະສິກອນ ແລະ ຊາວຄ້າຂາຍລາຍຍ່ອຍ				
2	ຄວາມເສຍຫາຍຂອງບ້ານເຮືອນ ເຮັດໃຫ້ການພັກເຊົາບໍ່ປອດໄພ ແລະ ຢູ່ບໍ່ໄດ້ ລວມເຖິງສູນເສຍເສື້ອຜ້າທີ່ອົບອຸ່ນ				
3	ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ວິດຖ່າຍ ຊຶ່ງໃຊ້ບໍ່ໄດ້ເນື່ອງຈາກການຕົກຕະກອນ/ການກັດເຊາະ ເຊິ່ງເປັນເຫດໃຫ້ບໍ່ມີສຸຂະພິບານທີ່ຖືກສຸຂະລັກສະນະ				
4	ຄວາມບໍ່ໝັ້ນຄົງດ້ານອາຫານເພີ່ມລະດັບການຂາດສານອາຫານ ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງໃນກຸ່ມຜູ້ບອບບາງ ຢ່າງໜ້ອຍກໍຈົນກ່ວາຈະເຖິງລະດູເກັບກ່ຽວຄັ້ງຕໍ່ໄປ				
5	ເຮັດໃຫ້ພຶດຕິພາບເສຍຫາຍຢ່າງໜັກຊຶ່ງບໍ່ສາມາດເກັບກ່ຽວໄດ້ເນື່ອງຈາກເກີດ ອຸທິກກະໄພໃນເບື້ອງຕົ້ນ				
6	ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ຖະໜົນ, ຂົວ ແລະ ທໍ່ລະບາຍນໍ້າໃນຊົນນະບົດສິ່ງຜົນ ກະທົບຕໍ່ການດໍາລົງຊີວິດ, ກະສິກໍາ, ການຕະຫຼາດ, ສຸຂະພາບ, ການສຶກສາ ແລະ ຄວາມປອດໄພ				
7	ນໍ້າຖ້ວມນໍ້າສ້າງຫຼາຍບໍ່ ປະມານ % ປົນເປື້ອນສານໜູ				
8	ການສູນເສຍສັດລ້ຽງຈາກການຕາຍ, ການຂາດແຄນອາຫານສັດ (ງົວຄວາຍ, ສັດປີກ)				
9	ການຂາດແຄນໃນພື້ນທີ່ປູກຝັງ ຫຼືການຂາດການເຂົ້າເຖິງ ເມັດພັນແລະເບ້ຍພຶດສໍາລັບຊາວກະສິກອນທີ່ທຸກຍາກ				
10	ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ການລ້ຽງປາ ໂດຍສະເພາະຊາວກະສິກອນ ຜູ້ລ້ຽງປາ ເຮັດໃຫ້ສູນເສຍເງິນລົງທຶນທັງໝົດ				
11	ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ສະຖາບັນການສຶກສາ: ໂຮງຮຽນ, ວິທະຍາໄລ ແລະ ການສູນເສຍຂອງ				



	ວັດສະດຸເຮັດໃຫ້ການສຶກສາຢຸດສະຫງັກ (ບໍ່ສາມາດເປີດຮຽນໄດ້)				
12	ການຍ້າຍຖິ່ນຈາກຊົນນະບົດໄປຍັງຕົວເມືອງໃຫຍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແຕ່ນີ້ບໍ່ແມ່ນທາງ ເລືອກສໍາລັບຄົວເຮືອນທີ່ມີຜູ້ຍິງເປັນຫົວໜ້າ				
13	ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພະຍາດທີ່ເກີດຈາກນ້ຳແລະຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກດ້ານການແພດຫຼື ຄອບຄົວ				
14	ຄົນທຸກຍາກທີ່ບໍ່ມີລາຍໄດ້ຖືກບັງຄັບໃຫ້ຍືມເງິນໃນອັດຕາດອກເບ້ຍສູງຕໍ່ປີ				
15	ການບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງສູນສຸຂະພາບແລະຂາດການຄົມມະນາຄົມພາຍໃນ ພາກສ່ວນ				
16	ການທໍາມາຫາກິນຢຸດສະຫງັກຫຼາຍຄົນຖືກບັງຄັບໃຫ້ຕ້ອງຈາກບ້ານ ເຮືອນໄປອາໄສໃນທີ່ພັກ ຫຼື ຢູ່ກັບຍາດພີ່ນ້ອງ				
17	ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ອຸສະຫະກໍາແລະກິດຈະກໍາທາງເສດຖະກິດທີ່ນໍາໄປສູ່ການວ່າງງານ				
18	ບໍ່ສາມາດປຸງແຕງອາຫານໄດ້ເນື່ອງຈາກຂາດພື້ນຫຼືບໍ່ມີເງິນຊື້ເຊື້ອເພິງ				
19	ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມໂດຍສະເພາະກັບພືດແລະ ເບ້ຍໄມ້				

Annex C1 ການປຽບທຽບການສໍາຫຼວດໄລຍະໄກ ແລະ ຂໍ້ມູນທາງສະຖິຕິຂອງທາງການ

ຈໍານວນເຮືອນ	ການສໍາຫຼວດໄລຍະໄກ	ສະຖິຕິຂອງທາງການ	ຄວາມແຕກຕ່າງ
ກ່ອນເກີດໄພພິບັດ			
ຊັບສິນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມ ເສຍຫາຍ			
ການກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່			



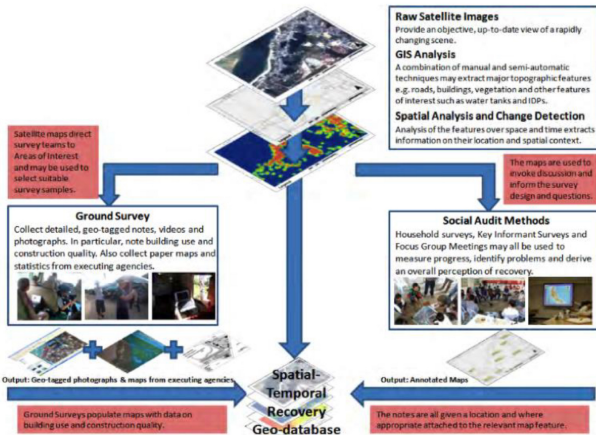
Annex C2 ຕົວຊີ້ວັດໃນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ (Indicator)

ຕົວຊີ້ວັດ	ຄຳອະທິບາຍ (Description)
1. ສະພາບຖະໜົນ	ກວດສອບເຄື່ອນຍ້າຍການຂົນສົ່ງ, ລະບຸສ່ວນທີ່ເສຍຫາຍ ຫຼື ເສຍຫາຍທັນທີຫຼັງຈາກເກີດໄພພິບັດ ຫຼື ເສຍຕາມຊ່ວງເວລາ
2. ການເຂົ້າເຖິງເຄື່ອນຍ້າຍ ຂົນສົ່ງແລະ ບໍລິການ	ກວດສອບການປ່ຽນແປງໃນການເຂົ້າເຖິງເຄື່ອນຍ້າຍການຂົນສົ່ງໃນແງ່ຂອງເວລາເດີນທາງແລະ ໄລຍະທາງທີ່ເກີດຈາກຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ເຄື່ອນຍ້າຍ ຫຼື ການຍ້າຍທີ່ຕັ້ງຂອງບ້ານແລະບໍລິການ. ນອກນີ້ ຍັງລະບຸຄິດເຮືອນແລະທຸລະກິດທີ່ມີການເຂົ້າເຖິງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກແລະບໍລິການທີ່ສຳຄັນບໍ່ພຽງພໍ
3. ຂົວແລະລະບົບການຂົນສົ່ງ	ກວດສອບການສ້າງຂົວແລະສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການຂົນສົ່ງສາທາລະນະ
4. ການປະກົດຕົວ ຂອງຍານພາຫະນະ	ກວດສອບການມີຢູ່ຂອງຍານພາຫະນະແລະກິດຈະກຳການຂາລະຈອນເພື່ອພິຈາລະນາວ່າມີການໃຊ້ຖະໜົນແລະສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ຫຼື ບໍ່?
5. ການຮັຖອນແລະກໍ່ສ້າງອາຄານ	ຕິດຕາມການກໍ່ສ້າງແລະການຮັຖອນອາຄານທີ່ເສຍຫາຍໂດຍການກວດສອບການມີຢູ່ແລະການຂາດຫາຍໄປ ຕະຫຼອດຮອດຂະບວນການຟື້ນຟູ
6. ການປ່ຽນແປງການໃຊ້ທີ່ດິນ	ກວດສອບການປ່ຽນແປງຮູບແບບຕົວເມືອງແລະສັນຖານວິທະຍາຂອງພູມິພາກຫາປະລິມານ ການປ່ຽນແປງຂອງພື້ນທີ່ທີ່ສ້າງຂຶ້ນທັງໝົດແລະກວດສອບຂະໜາດແລະຮູບຮ່າງສະເລ່ຍຂອງອາຄານ
7. ຄຸນນະພາບຂອງການບຸລະນະທີ່ຢູ່ອາໄສ	ກວດສອບການປ່ຽນແປງຂະໜາດ, ຮູບຮ່າງ, ການກຽມການ, ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມຂອງອາຄານ ຕະຫຼອດຮອດສະພາບແວດລ້ອມທາງທຳມະຊາດ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ຖືກສ້າງຂຶ້ນອ້ອມຮອບ. ອະທິບາຍໄລຍະເວລາແລະຄຸນນະພາບຂອງການກໍ່ສ້າງອາຄານແລະຄວາມເພິ່ງພໍໃຈຂອງ ຜູ້ຮັບບໍລິການ.
8. ທີ່ພັກຊົ່ວຄາວ	ຊຸດຕົວບົ່ງບອກທີ່ອອກແບບມາເພື່ອລະບຸທີ່ພັກຊົ່ວຄ່າວແລະວັດອາຍຸຍິນ, ການວາງແຜນ ໂຄງສ້າງພື້ນຖານ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ
9. ປະຊາກອນ (Population)	ການປະມານຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ອາໄສຢູ່ໃນທີ່ພັກຊົ່ວຄ່າວຕາມຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ອາໄສຢູ່ໃນທີ່ພັກຊົ່ວຄ່າວຕາມຈຳນວນເດີນທີ່ພັກຊົ່ວຄ່າວແລະທີ່ພັກຊົ່ວຄ່າວ ແລະ ອາຄານທີ່ພັກອາໄສ
10. ການບໍລິການ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ	ອະທິບາຍສະຖານະຂອງການບໍລິການແລະອາຄານສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກທົ່ວພູມິພາກທີ່ໄດ້ ຮັບຜົນກະທົບ



11. ສາທາລະນະນຸປະໂຫມ: ໄຟຟ້າ, ນໍ້າປະປາ-ສຸຂະພິບານ	ຄຸນສົມບັດຂອງແຜນທີ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດຫາສາທາລະນະນຸປະໂຫມຫຼັກຊຶ່ງລວມເຖິງໄຟຟ້າ, ນໍ້າປະປາ ແລະ ສຸຂະພິບານ
12. ທີ່ດິນແລະພື້ນທີ່ສີຂຽວ	ລະບຸພື້ນທີ່ຂອງການເພີ່ມແລະການສູນເສຍຂອງພືດ ເຊັ່ນ ປ່າແຕມນໍ້າ ແລະ ພື້ນທີ່ສາທາລະນະທີ່ເປີດໂລ່ງ
13. ການພື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່	ຕິດຕາມການປ່ຽນແປງໃນພາກເສດຖະກິດຫຼັກ ໃນພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດ ເຊັ່ນ: ກະສິກໍາ, ການປະມົງ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ

Annex C3 ພາບຕົວຢ່າງການຕິດຕາມກວດກາໂຄງການພື້ນຟູໄພພິບັດ



ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: Disaster Recovery Indicator, University of Cambridge, 2010 (First edition)

Annex C4 ການສໍາຫຼວດພາກພື້ນດິນ ແລະ ເຄື່ອງມືການປະເມີນ



Annex C5 ຄວາມກ່ຽວຂ້ອງ (relevance)

ຄວາມກ່ຽວຂ້ອງ	ນ້ຳໜັກ
1. ການອອກແບບແຜນງານພື້ນຟູມີຄວາມຄິດທີ່ດີ ຫຼື ບໍ່?	25%
- ມີການກຳນົດຄວາມຕ້ອງການແລະຈຸດປະສົງຢ່າງເໝາະສົມຫຼືບໍ່?	
- ກິດຈະກຳທີ່ວາງແຜນໄວ້ສາມາດບັນລຸຕາມທີ່ຕ້ອງການແລະຈຸດປະສົງໄດ້ຫຼື ບໍ່?	
- ການກຳນົດຄວາມສ່ຽງແລະສົມມຸດຖານຖືກຕ້ອງ ຫຼື ບໍ່?	
2. ໂຄງການບັບຕົວໄດ້ຄິດສຳໃດໃນລະຫວ່າງການດຳເນີນການ?	25%
ບັນຫາການພື້ນຟູໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ ຫຼື ບໍ່?	
ເງື່ອນໄຂໄດ້ຮັບການເຄົາລົບ ຫຼື ບໍ່?	
ເງື່ອນໝາະສົມ ຫຼື ບໍ່?	
3. ສິ່ງຕໍ່ໄປນີ້ມີຄວາມກ່ຽວຂ້ອງສຳໃດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນການພື້ນຟູປັດຈຸບັນ?	50%
ເປົ້າໝາຍແລະຈຸດປະສົງໂດຍລວມຂອງໂຄງການມີຄວາມຊັດເຈນ ຫຼື ບໍ່?	
ສົມມຸດຖານ	
ກິດຈະກຳ	
- ຜົນໄດ້ຮັບ	
ໝາຍເຫດ: ກ = ດີຫຼາຍ; ຂ = ດີ; ຄ = ມີບັນຫາ; ງ = ມີຂໍ້ປົກຜ່ອງຮ້າຍແຮງ	
ຂໍ້ສະຫຼຸບໂດຍລວມ	

Annex C6 ປະສິດທິພາບຂອງການດຳເນີນງານ

ປະສິດທິພາບ (Efficiency)	ນ້ຳ
1. ເປັນປັດໄຈການຜະລິດຂອງໂຄງການບໍ່?	20%
- ມີການຈັດການທີ່ດີບໍ່ໃນແຕ່ລະມື້	
- ກົງເວລາບໍ່?	
- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເປັນໄປຕາມແຜນບໍ່?	
ມັນເປັນກິດຈະກຳຂອງໂຄງການບໍ່?	20%
- ມີການຈັດການທີ່ດີບໍ່ໃນແຕ່ລະມື້	
- ກົງເວລາບໍ່?	
- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເປັນໄປຕາມແຜນບໍ່?	
2. ບັນລຸຜົນຕາມແຜນທີ່ວາງໄວ້ ຫຼື ບໍ່?	50%
- ຄຸນນະພາບຂອງຜົນການພື້ນຟູຈົນເຖິງຕອນນີ້ເປັນແນວໃດ?	



- ມີການສົ່ງມອບຜົນການພື້ນຟູຕາມແຜນຈົນເຖິງປັດຈຸບັນ ຫຼື ບໍ່?	
- ມີການພື້ນຟູ (ຕາມຂອບການພື້ນຟູ) ຫຼື ບໍ່?	
3. ໂຄງການມີຄວາມສາມາດປັບຕົວໜ້ອຍຫຼາຍສໍາໃດຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການທີ່ປ່ຽນແປງໄປ?	10%
- ຫາກສົມມຸດຖານບໍ່ເປັນຄວາມຈິງ ໂຄງການມີການປັບຕົວໄດ້ດີສໍາໃດ? ໂຄງການປັບຕົວເຂົ້າກັບປັດໄຈພາຍນອກໄດ້ດີສໍາໃດ?	
ໝາຍເຫດ: ກ = ດີຫຼາຍ; ຂ = ດີ; ຄ = ມີບັນຫາ; ງ = ມີຂໍ້ບົກຜ່ອງຮ້າຍແຮງ	
ບົດສະຫຼຸບໂດຍລວມ (ສໍາລັບບັນທຶກແລະສະແດງຄວາມຄິດເຫັນເທົ່ານັ້ນ)	
ມີກຳນົດການດຳເນີນການແລະເບີກຈ່າຍສໍາລັບໂຄງການທັງໝົດ ຫຼື ບໍ່?	
ມີລະບົບກວດສອບພາຍໃນຢູ່ແລ້ວ ຫຼື ບໍ່?	
ການດຳເນີນການທີ່ແນະນຳທີ່ສໍາຄັນໃຫ້ດຳເນີນການໂດຍໃຜຕາມລຳດັບຄວາມສໍາຄັນ	

Annex C7 ຜົນກະທົບ (Impact)

ຜົນກະທົບ	ນ້ຳໜັກ
1. ຈຸດປະສົງຕາມແຜນມີທ່າອ່ຽງທີ່ຈະບັນລຸຜົນ ຫຼື ບໍ່?	60%
- ເປົ້າໝາຍການພື້ນຟູໂດຍລວມຢູ່ໃນລະດັບໃດ?	
- ໂຄງການນີ້ມີສ່ວນຊ່ວຍໃຫ້ບັນລຸຈຸດປະສົງໂດຍລວມໄດ້ດີສໍາໃດ?	
2. ຫາກມີຜົນກະທົບທີ່ບໍ່ໄດ້ວາງແຜນໃນວົງກ້ວາງ ຜົນກະທົບເທົ່ານັ້ນ (ກ) ເປັນບວກຫຼາຍ; (ຂ) ເປັນບວກ; (ຄ) ເປັນລົບ; ຫຼື (ງ) ເປັນລົບຫຼາຍ	10%
- ກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງໂດຍລວມ?	
ໂດຍທົ່ວໄປ	
3. ການປັບຕົວໃຫ້ເຂົ້າກັບປັດໄຈພາຍນອກ	30%
- ຫາກສົມມຸດຖານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການບໍ່ຖືກຕ້ອງຈະມີຜົນດີສໍາໃດຕໍ່ກັບການປັບຕົວຂອງໂຄງ ການ /ໂຄງການຈະປັບຕົວແນວໃດ?	
- ໂຄງການປັບຕົວເຂົ້າກັບປັດໄຈພາຍນອກອື່ນໆໄດ້ສໍາໃດ?	
- ໂຄງການປະສານງານກັບໂຄງການແລະຜູ້ບໍລິຈາກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆໄດ້ສໍາໃດ?	
ໝາຍເຫດ: ກ = ດີຫຼາຍ; ຂ = ດີ; ຄ = ມີບັນຫາ; ງ = ມີຂໍ້ບົກຜ່ອງຮ້າຍແຮງ	



Annex C8 ປະສິດທິຜົນ

ປະສິດທິຜົນ (Effectiveness)	ນ້ຳໜັກ
1. ຜູ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ຫຼື ບໍ່?	70%
- ຜູ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍທັງໝົດໃຊ້ (ໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຈາກ) ການຟື້ນຟູນີ້ ຫຼື ບໍ່?	
- ການສື່ສານກັບຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດກົງກັບເປົ້າໝາຍຕໍ່ສໍາໃດ?	
- ຜູ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍທັງໝົດໄດ້ເຂົ້າເຖິງການບໍລິການຂອງໂຄງການ ຫຼື ບໍ່?	
- ໂປຣແກຣມການຟື້ນຟູປະສົບຄວາມສໍາເລັດໃນລະດວໃດ?	
- ຜູ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຮັບຮູ້ຜົນປະໂຫຍດແນວໃດ?	
2. ແຜນການທີ່ວາງໄວ້ສອດຄ່ອງກັບຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການແລະ ຈຸດປະສົງໂດຍລວມ	10%
3. ໂຄງການປັບໃຫ້ເຂົ້າກັບປັດໄຈພາຍນອກໄດ້ໜ້ອຍຫຼາຍສໍາໃດ?	20%
- ຫາກສົມມຸດຖານວ່າ (ລະດັບຜົນໄດ້ຮັບຂອງຂອບການຟື້ນຟູ) ຢູ່ໃນເກນທີ່ດີ ໂຄງການຈະ ປັບຕົວໄດ້ດີສໍາໃດ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດປະສົບຄວາມ ສໍາເລັດ?	
- ຫາກມີປັດໄຈອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ຄາດຄິດເຂົ້າມາກ່ຽວຂ້ອງ ໂຄງການຈະປັບຕົວແນວໃດ ເພື່ອໃຫ້ ຜູ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດມີຄວາມພໍໃຈ?	
ໝາຍເຫດ: ກ = ດີຫຼາຍ; ຂ = ດີ; ຄ = ມີບັນຫາ; ງ = ມີຂໍ້ບົກຜ່ອງຮ້າຍແຮງ	
ສະຫຼຸບໂດຍລວມ	



Annex C9 ຄວາມຍືນຍົງ (sustainability)

ຄວາມຍືນຍົງ (Sustainability)	ນ້ຳໜັກ
<p>1. ມີການສະໜັບສະໜູນນະໂຍບາຍຫຼາຍໜ້ອຍສໍາໃດແລະຜູ້ຮັບມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຫຼາຍໜ້ອຍສໍາໃດ?</p>	16,7%
<p>-ການສະໜັບສະໜູນໃດແດ່ທີ່ໄດ້ຮັບຈາກນະໂຍບາຍລະດັບຊາດ, ສາກົນ ແລະ ງົບປະມານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ?</p>	
<p>- ການປ່ຽນແປງນະໂຍບາຍແລະລໍາດັບຄວາມສໍາຄັນຈະສົ່ງຜົນຕໍ່ໂຄງການແນວໃດ ແລະ ດີສໍາໃດ</p>	
<p>- ໂຄງການໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກພາກລັດແລະເອກະຊົນໜ້ອຍຫຼາຍສໍາໃດ?</p>	
<p>- ຕົວອນໄຂຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການໄລຍະຍາວສໍາລັບການສະໜັບສະໜູນ ຫຼືບໍ່?</p>	
<p>2. ໂຄງການນີ້ມີສ່ວນຊ່ວຍໃນການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໄດ້ດີສໍາໃດ?</p>	16,7%
<p>- ໂຄງການຝັງຢູ່ໃນໂຄງສ້າງສະຖາບັນໃນທ້ອງຖິ່ນແນວໃດ?</p>	
<p>- ໂຄງການໄດ້ດໍາເນີນການໃນທາງເຕັກນິກ, ການເງິນ ແລະ ການບໍລິຫານແນວໃດ?</p>	
<p>- ມີການພົວພັນທີ່ດີກັບສະຖາບັນທີ່ມີຢູ່ ແລະ ໂຄງການພື້ນຖານສາມາດດໍາເນີນໂຄງການຕໍ່ໄປໄດ້ຫຼື ບໍ່?</p>	
<p>3. ໂຄງການຈັດການກັບປະເດັນທາງສັງຄົມວັດທະນະທໍາແລະຄໍານຶງເຖິງປະເດັນເລື່ອງເພດໄດ້ດີສໍາໃດ?</p>	16,7%
<p>- ໂຄງການສອດຄ່ອງກັບການຮັບຮູ້ຄວາມຕ້ອງການໃນທ້ອງຖິ່ນຢ່າງຖືກຕ້ອງຫຼືບໍ່?</p>	
<p>- ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດໃນໂຄງການພື້ນຖານຢູ່ໃນລະດັບໃດ?</p>	
<p>- ໂຄງການຮັບຮູ້ແລະຍອມຮັບບົດບາດທາງເພດແລະທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເພດ ຫຼື ບໍ່?</p>	
<p>- ໂຄງການເຄົາລົບປະເພນີທ້ອງຖິ່ນຫຼືບໍ່ແລະຫາກມີການປ່ຽນແປງພວກເຂົາໄດ້ຮັບການຍອມຮັບຫຼື ບໍ່?</p>	
<p>- ການພົວພັນລະຫວ່າງການຄຸ້ມຄອງໂຄງການກັບຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການພື້ນຖານດີສໍາໃດ?</p>	
<p>4. ເຕັກໂນໂລຊີ ຕອບສະໜອງແລະສ້າງວັດທະນາທໍາແລະຄວາມຮູ້ທີ່ມີຢູ່ໄດ້ດີສໍາໃດ?</p>	16,7%
<p>- ເຂົ້າໃຈແລະສາມາດປັບຕົວໄດ້ສໍາໃດ? ແລະ ສົ່ງຜົນຕໍ່ພັດທະນາຄວາມສາມາດໃນທ້ອງຖິ່ນໄດ້ດີສໍາໃດ?</p>	
<p>- ການພື້ນຖານໄດ້ປັບປຸງສະພາບການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ຫຼື ບໍ່?</p>	
<p>- ການພື້ນຖານສຸດທ້າຍພະຍາກອນໃນທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດໜ້ອຍຫຼາຍສໍາໃດ?</p>	
<p>5. ມີການພິຈາລະນາປະເດັນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ຫຼື ບໍ່?</p>	16,7%
<p>- ຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍແລະຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຄໍານຶງເຖິງສິ່ງແວດລ້ອມຂອງໂຄງການ</p>	



ຫຼື ບໍ່?	
- ມີຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມເກີດຂຶ້ນ ຫຼື ມີທ່າອ່ຽງວ່າຈະເຮັດໂດຍໂຄງການ ຫຼື ບໍ່?	
- ໂຄງການເຄົາລົບຄວາມຕ້ອງການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ຫຼື ບໍ່?	
- ໂຄງການຈັດການຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຫຼື ບໍ່?	
- ໂຄງການເຄົາລົບແນວທາງປະຕິບັດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມແບບດັ້ງເດີມທີ່ປະສົບຄວາມສໍາເລັດດີສໍາໃດ?	
6. ຄວາມໝັ້ງຄົງທາງການເງິນ/ເສດຖະກິດ?	16,7%
- ສາມາດຮັກສາຜົນປະໂຫຍດໄດ້ຫາກເສດຖະກິດປ່ຽນແປງ ເຊັ່ນ ອັດຕາແລກປ່ຽນ, ລາຄາສິນຄ້າໂພກະພັນ	
- ຫາກຜົນການສຶກສາຕ້ອງໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜັບໂດຍສະຖາບັນ ກອງທຶນຈະມີໃຫ້ ຫຼື ບໍ່?	
- ບໍລິການຈະມີລາຄາບໍ່ແພງຫຼື ບ ສໍາລັບຜູ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດເມື່ອໂຄງການສໍາເລັດລົງ?	
- ບຸກຄົນ/ສະຖາບັນທີ່ຮັບຜິດຊອບໄດ້ຄໍານຶງເຖິງຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ຫຼື ບໍ່?	
ໝາຍເຫດ: ກ = ດີຫຼາຍ; ຂ = ດີ; ຄ = ມີບັນຫາ; ງ = ມີຂໍ້ບົກຜ່ອງຮ້າຍແຮງ	
ສະຫຼຸບໂດຍລວມ	



